

Bijlage 1 bij voorstel N 2009-303:
Transportvoorwaarden Gas – LNB met voorgestelde wijzigingen

Transportvoorwaarden Gas – LNB

Onderdeel van de voorwaarden als bedoeld in artikel 12b, lid 1 van de Gas

Met in procedure zijnde wijzigingsvoorstellen.

Zwart tekst is vigerende door de Raad van Bestuur van de NMa vastgestelde codetekst. Gekleurde - onderstreepte of doorgehaalde - tekst is onderdeel van codewijzigingsvoorstellen die nog in behandeling zijn.

Doorlopende tekst per **30 september 2009**, bijgewerkt tot en met

• besluit 102960_1/40	d.d. 29-09-2009		nieuw besluit op bezwaar transportvoorwaarden GTS 2007
• voorstel 2007-3402	d.d. 22-05-2007	102990	diensten GTS (was 102745)
• voorstel 2007-3599	d.d. 21-09-2007	102990	transportvoorwaarden GTS 2008 (was 102822)
• gewijzigd voorstel N 2008-172	d.d. 25-06-2008	102990	diensten GTS + transportvoorwaarden GTS 2008
• voorstel N 2008-219	d.d. 17-12-2008	103147	transportvoorwaarden GTS 2009
• voorstel N 2009-276	d.d. 05-06-2009	103275	contractering exitcapaciteit direct aangeslotenen GTS
• ontwerpbesluit 103320_3/1	d.d. 11-09-2009	103320	dagmarge 2010
• voorstel N 2009-303	d.d. 30-09-2009		nieuw marktmodel wholesale gas

De Transportvoorwaarden Gas – LNB zijn vastgesteld bij de onderstaande (wijzigings)besluiten:

Besluit nummer	Datum besluit	Staatscourant
101929/49	27-06-2006	30-06-2006, nr. 125, p. 19
102144/33	27-06-2006	30-06-2006, nr. 125, p. 19
102390_6/19 (bob)	16-05-2007	29-05-2007, nr. 100, p. 47
102346/25	08-10-2007	09-10-2007, nr. 195, p. 34
102379_1/52 (bob)	29-10-2007	31-10-2007, nr. 211, p. 17
102673/17	19-12-2007	20-12-2007, nr. 247, p. 110
102852/13	05-02-2008	06-02-2008, nr. 26, p. 16
102411/31	19-02-2008	21-02-2008, nr. 37, p. 24
102859_1/16 e.a. (bob)	04-06-2008	16-06-2008, nr. 113, p. 19
102411/43	26-06-2008	27-06-2008, nr. 122, p. 34
102938/19	09-09-2008	16-09-2008, nr. 179, p. 1
102907_1/20	15-10-2008	04-11-2008, nr. 450
102960_1/10	15-12-2008	18-12-2008, nr. 2135
102646/17	17-12-2008	22-12-2008, nr. 2274
102907_1/27	17-12-2008	19-12-2008, nr. 2416
AWB 09/815 VV	16-07-2009	n.v.t.
102960_1/40	29-09-2009	30-09-2009, nr.

Disclaimer:

Dit document bevat de doorlopende tekst van een onderdeel van de voorwaarden als bedoeld in artikel 12b, lid 1 van de Gaswet, zoals deze gelden op de datum vermeld onder aan de bladzijde. De tekst is met de grootst mogelijke zorg samengesteld, maar heeft geen formele status. Leidend is de tekst van de besluiten waarmee de voorwaarden zijn vastgesteld en gewijzigd. De besluiten zijn onder meer te raadplegen op de website van de Energiekamer van de NMa (www.energiekamer.nl).

Inhoudsopgave

1	Werkingsfeer en definities	3
2	Diensten	4
2.1	Transport	4
2.2	Kwaliteitsconversie	9
2.3	Flexibiliteitsdiensten	9
2.4	Use it or lose it	10
3	Shippers Programmaverantwoordelijken en direct aangeslotenen met exitcapaciteit	11
3.1	Erkenning programmaverantwoordelijke	11
3.2	Erkende shippers programmaverantwoordelijken	11
3.3	Vrijstelling en intrekking erkenning	12
3.4	A Direct aangeslotene met exit capaciteit	13
3.5	Het uitoefenen van programmaverantwoordelijkheid	14
3.6	Overgangsregeling	14
4	Operationele voorwaarden	15
4.1	Basis balanceringsregime	15
4.2	Uitvoering van transport	22
4.3	Allocatie	23
4.4	Onderhoud en beperking van transport en kwaliteitsconversie	24
5	Overeenkomsten	26
5.1	Aangaan van overeenkomsten	26
5.2	Termijnen	26
5.3	Gevolgen van beëindiging van overeenkomsten	27
6	Informatieverstrekking	28
7	Overige bepalingen	29
Bijlage 1	Kredietwaardigheidseisen	30
Bijlage 2	Combi flex A en B NieuweNaamFlex	33

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

1

Werkingsfeer en definities

Dit document "Transportvoorwaarden Gas - LNB" bevat voorwaarden met betrekking tot de diensten transport, ~~en~~ kwaliteitsconversie en flexibilitiediensten op het **landelijk gastransportnet** en de programmaverantwoordelijkheid op het landelijk en op een regionaal gas-transportnet. Begrippen, die in de Gaswet of de Begrippenlijst Gas zijn gedefinieerd, hebben de in de Gaswet of Begrippenlijst Gas gedefinieerde betekenis en zijn in de hierop volgende tekst vetgedrukt.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

2 Diensten

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

2.1 Transport

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

2.1.1 ~~Gast~~Transport vindt plaats op grond van een tussen de **netbeheerder** van het **landelijk gas-transportnet** en een **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** te sluiten overeenkomst en houdt in dat de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet gas** aangeboden op een **entrypunt** in het **landelijk gastransportnet** inneemt en op een **exitpunt** ter beschikking stelt. ~~Gast~~Transport ~~is opgedeeld in~~ vindt plaats met behulp van de diensten **entrycapaciteit** en **exitcapaciteit**. Deze diensten kunnen onafhankelijk van elkaar bij de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** ~~worden~~ gecontracteerd ~~worden~~.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

2.1.1a De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** wijst **transportcapaciteit** toe aan geïnteresseerden op basis van transparantie, non-discriminatie en efficiënt gebruik van het **landelijk gastransportnet**.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102411/31; in werking: 22-02-2008.
Bestluit 102960_1/10; in werking: 01-10-2009
Bestluit 102960_1/40; in werking: 01-10-2009
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
Voorstel 2007-3599: 21-09-2007 (102990).
Voorstel N 2008-219: 17-12-2008 (103147).
Voorstel N 2009-278: 05-06-2009 (103275).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

2.1.2 Entry- en exitcapaciteit

Omschrijving van de dienst

De dienst **entrycapaciteit** geeft het recht om op een **entrypunt** een hoeveelheid **gas per uur** in het **landelijk gastransportnet** te voeden. De dienst **exitcapaciteit** geeft het recht om op een **exitpunt** een hoeveelheid **gas per uur** aan het **landelijk gastransportnet** te onttrekken.

Contractering en toewijzing

Entry- en exitcapaciteit **Transportcapaciteit** ~~wordt~~ gecontracteerd en aan **shippers-erkende programmaverantwoordelijken** en, in het voorkomende geval, aan **direct aangeslotenen** toegewezen volgens het first come first served principe.

Afschakelbare dienst

~~Transportcapaciteit~~ wordt vast (dit is niet **afschakelbaar**) gecontracteerd, tenzij anders is bepaald. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** kan **afschakelbare transportcapaciteit** aanbieden. De dienst **afschakelbare entrycapaciteit** respectievelijk **afschakelbare exitcapaciteit** geeft het voorwaardelijke recht op **entrycapaciteit** respectievelijk **exitcapaciteit** en wordt aangeboden indien **niet afschakelbare entrycapaciteit** respectievelijk **vaste** (niet **afschakelbare**) **transport exitcapaciteit** niet meer beschikbaar is. De voorwaarde is dat uitsluitend van het recht op de dienst afschakelbare entrycapaciteit respectievelijk afschakelbare exitcapaciteit gebruik gemaakt kan worden indien de netgebruikers van het landelijk gas-transportnet die op het desbetreffende entrypunt respectievelijk exitpunt beschikken over niet afschakelbare entrycapaciteit respectievelijk niet afschakelbare exitcapaciteit dan wel eerder gecontracteerde afschakelbare entrycapaciteit respectievelijk afschakelbare exitcapaciteit niet (volledig) van hun entrycapaciteit respectievelijk exitcapaciteit gebruik maken. Indien niet aan deze voorwaarde wordt voldaan, wordt kan de netgebruiker op het desbetreffende entry- of exitpunt (deels) worden afgeschakeld. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** kan **afschakelbare transportcapaciteit** **entry- en exitcapaciteit** in verschillende tranches aanbieden, onderscheiden naar waarschijnlijkheid van afschakelen. **Afschakelbare entrycapaciteit** respectievelijk **afschakelbare exitcapaciteit** **transportcapaciteit** in een tranche met een hogere waarschijnlijkheid van afschakelen wordt pas aangeboden indien de **afschakelbare entrycapaciteit** respectievelijk **afschakelbare exitcapaciteit** **transportcapaciteit** van een tranche met een lagere waarschijnlijkheid van afschakelen uitverkocht is.

Overige voorwaarden

De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zal onverwijld, met inachtneming van 2.1.12, naar mate er ~~vaste~~ bestaande niet afschakelbare entrycapaciteit respectievelijk bestaande niet afschakelbare exitcapaciteit ~~transportcapaciteit~~ of bestaande afschakelbare entrycapaciteit respectievelijk bestaande afschakelbare exitcapaciteit **transportcapaciteit** in een tranche met een lagere waarschijnlijkheid van afschakelen beschikbaar komt, de gecontracteerde **afschakelbare entrycapaciteit** respectievelijk **afschakelbare exitcapaciteit** **transportcapaciteit** in een tranche met lagere waarschijnlijkheid van afschakelen opwaarderen naar ~~vaste~~ niet afschakelbare entrycapaciteit respectievelijk niet afschakelbare exitcapaciteit **transportcapaciteit** respectievelijk dan wel de gecontracteerde **afschakelbare entrycapaciteit** respectievelijk **afschakelbare exitcapaciteit** **transportcapaciteit** in een tranche met een hogere waarschijnlijkheid van afschakelen opwaarderen naar **afschakelbare entrycapaciteit** respectievelijk **afschakelbare exitcapaciteit** **transportcapaciteit** in een tranche met lagere waarschijnlijkheid van afschakelen.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102379_1/52; vervallen: 01-11-2007.

2.1.2a [vervallen]

Besluit 102673/17; in werking: 21-12-2007.
Besluit 102907_1/20; in werking: 01-01-2009.
Besluit 102907_1/27; in werking: 01-07-2009.
AWB 09/815; wijziging opgeschort per 16-07-2009 tot uitspraak in bodemprocedure.
Voorstel N 2008-219: 17-12-2008 (103147).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

2.1.2b

Voor **exitpunten** die de verbinding vormen tussen het **landelijk gastransportnet** en een **regionaal gastransportnet** bepaalt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de **plancapaciteit** en publiceert deze voorafgaand aan elk kalenderjaar op zijn website. In aanvulling op 2.1.2 wordt deze **plancapaciteit** geheel gecontracteerd door de gezamenlijke **shippers-erkende programmaverantwoordelijken** met erkenning LB. Deze **plancapaciteit** wordt vast (dit is niet **afschakelbaar**) gecontracteerd.

De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** verdeelt de **plancapaciteit** over de **shippers-erkende programmaverantwoordelijken** met erkenning LB op basis van gegevens uit de **aansluitingenregisters** van de **regionale netbeheerders**.

In aanvulling op 2.1.4 van de **Wettelijke Taken LNB van algemeen belang doen de regionale netbeheerders doen** aan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** maandelijks uiterlijk op de achtste **werkdag** volgende op de eerste kalenderdag van de maand opgave van de volgende gegevens, geldend per eerste kalenderdag van die maand, per **exitpunt** per **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** per **leverancier**:

Voor **kleinverbruikers en profielgrootverbruikers**:

- het aantal **kleinverbruikers en profielgrootverbruikers** per profielcategorie **en GKV (ten behoeve van de pieklevering)**;
- de som van de **standaardjaarverbruiken** per profielcategorie.

Voor **telemetrie-grootverbruikers**:

- het aantal **telemetrie-grootverbruikers**;
- de som van de technische aansluitcapaciteit voor **telemetrie-grootverbruikers** als vastgelegd in de **aansluitingenregisters** van de **regionale netbeheerders**.

Voor het jaar 2008 geldt als overgangsmaatregel dat uiterlijk op de twaalfde **werkdag** van de vierde maand na afloop van de maand waarop de gegevens betrekking hebben de **regionale netbeheerders** de genoemde gegevens nogmaals verstrekken aan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**, waarbij zij correcties verwerken die zijn aangebracht naar aanleiding van opmerkingen die zijn ingediend door **shippers-erkende programmaverantwoordelijken** en **leveranciers** bij de **regionale netbeheerders**.

De **regionale netbeheerders** zenden op dezelfde dagen de genoemde gegevens tevens naar de desbetreffende **shippers-erkende programmaverantwoordelijken**.

De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** bepaalt de in een maand door elke **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** met erkenning LB gecontracteerde hoeveelheid **exitcapaciteit**, op basis van informatie uit de **aansluitingenregisters** van de **regionale netbeheerders** als volgt:

- voor **kleinverbruikers en profielgrootverbruikers** door per maand de maximale profiel fractie (volgens bijlage 1 van de **allocatievoorwaarden gas**) bij de voor die maand geldende referentietemperatuur te vermenigvuldigen met de som van het **standaardjaarverbruik** per **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** en met de **fitfactor exit RNB**, waarbij rekening wordt gehouden met de pieklevering;
- voor **telemetrie-grootverbruikers** door per maand de som van de **gecontracteerde technische aansluitcapaciteit** per **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** als vastgelegd in de **aansluitingenregisters** van de **regionale netbeheerders**, te vermenigvuldigen met de **profielfactor grootverbruik**, met de **poolfactor** en met de **fitfactor exit RNB**.

De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** publiceert de te hanteren **fitfactor exit RNB**, de referentietemperaturen, de **profielfracties** voor **kleinverbruik** en de **profielfactoren grootverbruik** voorafgaand aan elk kalenderjaar op zijn website.

Voor **kleinverbruikers** achter een **niet OV-exitpunt** reserveert de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** voldoende **exitcapaciteit**.

Voorstel N 2009-278: 05-06-2009 (103275).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

2.1.2c

Voor **exitpunten** die de verbinding vormen tussen het **landelijk gastransportnet** en een **direct aangeslotene** kan de **exitcapaciteit** uitsluitend worden gecontracteerd door de betreffende **direct aangeslotene**. De **direct aangeslotene** contracteert deze **exitcapaciteit** middels een voortrollende overeenkomst met een duur van ten minste vier kalenderjaren vooruit ten opzichte van het lopende kalenderjaar. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zal er in het laatste kwartaal van ieder kalenderjaar voor zorgen dat de **direct aangeslotene** een voorstel bereikt voor de door de **direct aangeslotene** te contracteren **exitcapaciteit** in het vijfde kalenderjaar ten opzichte van het lopende kalenderjaar. Zonder tegenbericht van de **direct aangeslotene** binnen een periode van vier weken na verzending van het voorstel geldt deze voorgestelde **exitcapaciteit** als gecontracteerd door de **direct aangeslotene**. De voortrollende overeenkomst laat onverlet dat de **direct aangeslotene** extra niet voortrollende **exitcapaciteit** kan contracteren onder de daarvoor bestaande voorwaarden.

Indien uitbreiding van het **landelijk gastransportnet** noodzakelijk is om te voorzien in de behoefte aan **exitcapaciteit** van de **direct aangeslotene**, kan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**, met het oog op het verantwoord kunnen nemen van de vereiste investerings-

beslissing, verlangen dat de **direct aangeslotene** deze **exitcapaciteit** voor langer dan vijf jaren contracteert. Op de hieruit voortvloeiende overeenkomst zullen de onderstaande annuleringsregels niet van toepassing zijn.

Eén keer per jaar mag een **direct aangeslotene** de gecontracteerde **exitcapaciteit** verlagen. Alleen **exitcapaciteit** vanaf 12 maanden na een aanvraag kan worden verlaagd. De kosten van een annulering zijn in onderstaande tabel weergegeven als percentage van het oorspronkelijk te betalen bedrag voor de te annuleren **exitcapaciteit**.

<u>Geannuleerde deel van de exitcapaciteit</u>	<u>Kosten</u>
<u>Gecontracteerde exitcapaciteit tussen 12 en 24 maanden na de aanvraag</u>	
De eerste 10% van de gecontracteerde exitcapaciteit of 2500 m ³ (n; 35,17)/uur, afhankelijk van welke waarde het grootst is.	Gratis
De volgende 10% van de gecontracteerde exitcapaciteit of de volgende 2500 m ³ (n; 35,17)/uur, afhankelijk van welke waarde het grootst is.	10 %
Restant	20 %
<u>Gecontracteerde exitcapaciteit vanaf 24 maanden na de aanvraag</u>	
De eerste 20% van de gecontracteerde exitcapaciteit of 2500 m ³ (n; 35,17)/uur, afhankelijk van welke waarde het grootst is.	Gratis
De volgende 20% van de gecontracteerde exitcapaciteit of de volgende 2500 m ³ (n; 35,17)/uur, afhankelijk van welke waarde het grootst is.	10 %
Restant	20 %

De resterende hoeveelheid niet geannuleerde **exitcapaciteit** zal volgens de bestaande voorwaarden in rekening worden gebracht.

De hoeveelheid **exitgas** die wordt gealloceerd aan een **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** op een **exitpunt** verbonden met een **direct aangeslotene** waar die **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** blijkens het **aansluitingenregister** van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet exitgas** ter beschikking gesteld krijgt, wordt meegenomen bij de bepaling van de balans in het **portfolio** van deze **shipper-erkende programmaverantwoordelijke**.

Bij de overgang naar de contractering door **direct aangeslotenen** gelden de volgende voorwaarden:

- Vanaf de ingangsdatum van de voortrollende overeenkomst wordt de eventueel door een **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** voordien aangegane overeenkomst met betrekking tot **exitcapaciteit** op het betreffende **exitpunt** van rechtswege geannuleerd.
- De eventueel door de **direct aangeslotene** in zijn hoedanigheid van **aangeslotene** met **exitcapaciteit** voordien aangegane overeenkomst met betrekking tot **exitcapaciteit** op het betreffende **exitpunt** wordt van rechtswege omgezet naar de voortrollende overeenkomst.

2.1.3

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
 Bestluit 102411/31; in werking: 22-02-2008.
 Bestluit 102960_1/10; in werking: 01-10-2009
 Bestluit 102960_1/40; in werking: 01-10-2009
 Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
 Voorstel 2007-3599: 21-09-2007 (102990).
 Voorstel N 2008-219: 17-12-2008 (103147).
 Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

Backhaul entry- en exitcapaciteit

Omschrijving van de dienst

De dienst **backhaul entrycapaciteit** geeft het voorwaardelijke recht om op door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** aangegeven **entriepunten** op of nabij de Nederlandse landsgrens, in tegenstroom met de fysieke stroomrichting, een hoeveelheid **gas per uur** administratief aan het **landelijk gastransportnet** te onttrekken. De dienst **backhaul exitcapaciteit** geeft het voorwaardelijke recht om op door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** aangegeven **exitpunten** op of nabij de Nederlandse landsgrens, in tegenstroom met de fysieke stroomrichting, een hoeveelheid **gas per uur** administratief in het **landelijk gastransportnet** te voeden.

Contractering en toewijzing

Backhaul entry- en exitcapaciteit worden gecontracteerd en aan **shippers-erkende programmaverantwoordelijken** toegewezen volgens het first come first served principe.

Afschakelbare dienst

De voorwaarde voor **backhaul entry- en exitcapaciteit** is dat uitsluitend **gas** in tegenstroom kan worden getransporteerd en derhalve administratief aan het net kan worden onttrokken respectievelijk in het net kan worden gevoed indien voldoende forward stroom op het betreffende **entriepunt** respectievelijk **exitpunt** beschikbaar is. Indien niet aan deze voorwaarde wordt voldaan ~~wordt kan~~ de **netgebruiker** met **backhaul entrycapaciteit** respectievelijk **backhaul exitcapaciteit** op het desbetreffende **entriepunt** respectievelijk **exitpunt** (deels) worden afgeschakeld.

De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** ~~biedt kan~~ **backhaul transportentry- en exitcapaciteit** aan op ~~entriepunten en exitpunten~~ op of nabij de Nederlandse landsgrens in één of meer verschillende tranches aanbieden, onderscheiden naar waarschijnlijkheid van afschakelen. ~~Backhaul transport wordt uitgevoerd op voorwaarde dat voldoende fysieke gasstroom beschikbaar is.~~ **Backhaul transportentrycapaciteit** respectievelijk **backhaul exitcapa-**

~~eiteit~~ in een tranche met een hogere waarschijnlijkheid van afschakelen wordt pas aangeboden indien de ~~backhaul-transportentrycapaciteit respectievelijk backhaul exitcapaciteit~~ van een tranche met een lagere waarschijnlijkheid van afschakelen uitverkocht is.

Overige voorwaarden

De ~~netbeheerder~~ van het ~~landelijk gastransportnet~~ zal onverwijld, met inachtneming van 2.1.12, naar mate er ~~bestaande backhaul entrycapaciteit respectievelijk bestaande backhaul exitcapaciteit transportcapaciteit~~ in een tranche met een lagere waarschijnlijkheid van afschakelen beschikbaar komt, de gecontracteerde ~~backhaul entrycapaciteit respectievelijk backhaul exitcapaciteit transportcapaciteit~~ in een tranche met hogere waarschijnlijkheid van afschakelen opwaarderen naar ~~backhaul entrycapaciteit respectievelijk backhaul exitcapaciteit transportcapaciteit~~ in een tranche met lagere waarschijnlijkheid van afschakelen.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990)

2.1.4

~~[vervallen] De netbeheerder van het landelijk gastransportnet actualiseert jaarlijks de tranches behorende bij backhaul en afschakelbare transportcapaciteit en publiceert deze op zijn website conform 6.3.~~

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Besluit 102379_1/52; in werking: 01-11-2007.
Besluit 102411/31; in werking: 22-02-2008.
Besluit 102960_1/10; in werking: 01-10-2009
Besluit 102960_1/40; in werking: 01-10-2009
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
Voorstel 2007-3599: 21-09-2007 (102990).
Voorstel N 2008-219: 17-12-2008 (103147).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

2.1.5

Wheeling

Omschrijving van de dienst

~~De dienst wheeling geeft het recht om op een entrypunt een hoeveelheid gas per uur in het landelijk gastransportnet te voeden en dit gas op een op dezelfde locatie gelegen exitpunt weer aan het landelijk gastransportnet te onttrekken. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet biedt wheeling aan. Wheeling is gastransport van een entry naar een exitpunt, waarbij geen tot nauwelijks beslag wordt gelegd op de transportcapaciteit van het landelijk gastransportnet. In de praktijk is wheeling mogelijk tussen entry- en exitpunten die op dezelfde locatie liggen. De combinatie van entry- en exitpunten, waarvoor de dienst wheeling wordt aangeboden, wordt door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet op zijn website gepubliceerd.~~

Contractering en toewijzing

~~Wheeling wordt vast (dit is niet afschakelbaar) gecontracteerd en aan shippers erkende program-maverantwoordelijken toegewezen volgens het first come first served principe, tenzij anders is bepaald. De combinatie van entry- en exitpunten, waarvoor de dienst wheeling wordt aangeboden, wordt door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet op zijn website gepubliceerd.~~

Afschakelbare dienst

~~De dienst afschakelbare wheeling geeft het voorwaardelijke recht op wheeling en wordt aangeboden. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet kan afschakelbare wheeling aanbieden indien vaste (niet afschakelbare) wheeling niet meer beschikbaar is. De voorwaarde is dat uitsluitend van het recht op de dienst afschakelbare wheeling gebruik gemaakt kan worden indien de netgebruikers van het landelijk gastransportnet die op het betreffende entrypunt respectievelijk exitpunt beschikken over niet afschakelbare entrycapaciteit respectievelijk niet afschakelbare exitcapaciteit dan wel eerder gecontracteerde afschakelbare entrycapaciteit respectievelijk afschakelbare exitcapaciteit niet (volledig) van hun entrycapaciteit respectievelijk exitcapaciteit gebruik maken. Indien niet aan deze voorwaarde wordt voldaan, wordt kan de dienst afschakelbare wheeling van de netgebruiker (deels) worden afgeschakeld.~~

Overige voorwaarden

De ~~netbeheerder~~ van het ~~landelijk gastransportnet~~ zal onverwijld, met inachtneming van 2.1.12, naar mate er ~~bestaande~~ niet ~~afschakelbare~~ wheeling beschikbaar komt, de gecontracteerde ~~afschakelbare~~ wheeling opwaarderen naar ~~vaste niet afschakelbare~~ wheeling.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
Voorstel 2007-3599: 21-09-2007 (102990).

2.1.6

Shorthaul

Omschrijving van de dienst

~~De dienst shorthaul geeft het recht om op een specifiek aangegeven entrypunt een hoeveelheid gas per uur in het landelijk gastransportnet te voeden en uitsluitend op een specifiek aangegeven exitpunt aan het landelijk gastransportnet te onttrekken, waarbij de afstand tussen het entry- en exitpunt hemelsbreed ten hoogste 50 kilometer mag bedragen.~~

Contractering en toewijzing

~~De dienst shorthaul wordt per 1-1-2008 niet meer aangeboden. Shorthaul vindt plaats op grond van een tussen de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en een shipper te sluiten overeenkomst met een minimum looptijd van tien jaar. De dienst shorthaul wordt als maatwerk aangeboden. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet biedt shorthaul aan. Shorthaul is gastransport voor een overgekomen combinatie van een entrypunt en een exitpunt. De afstand tussen deze punten bedraagt hemelsbreed ten hoogste 50 kilometer. Shorthaul vindt als maatwerk plaats op grond van een tussen de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en een shipper te sluiten overeenkomst met een minimum looptijd van drie jaar.~~

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Besluit 102411/31; in werking: 22-02-2008.

2.1.7

Diversion

Omschrijving van de dienst

~~De dienst diversion geeft het recht De netbeheerder van het landelijk gastransportnet biedt de mogelijkheid om gecontracteerde entrycapaciteit of exitcapaciteit te verplaatsen naar een ander op dezelfde locatie gelegen entrypunt respectievelijk exitpunt, zonder dat hierbij sprake is van onder de voorwaarde dat er geen extra beslag op transportcapaciteit wordt gelegd. Deze mogelijkheid, genoemd diversion, is uitsluitend aanwezig op door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet op zijn website gepubliceerde combinaties van entrypunten respectievelijk exitpunten op dezelfde locatie.~~

Contractering en toewijzing

~~Diversion wordt gecontracteerd en aan shippers erkende programmaverantwoordelijken toegewezen volgens het first come first served principe. De combinatie van entry- en exitpunten waarvoor de dienst diversion wordt aangeboden wordt door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet op zijn website gepubliceerd.~~

Overige voorwaarden

~~De status van de door middel van diversion verplaatste entry- of exitcapaciteit zal niet worden aangetast tenzij deze verplaatsing de status van de entry- of exitcapaciteit van een andere shipper erkende programmaverantwoordelijke zou aantasten.~~

2.1.8
Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Besluit 102411/31; in werking: 22-02-2008.
Besluit 102960_1/40; in werking: 01-10-2009
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

Verlegging

Omschrijving van de dienst

~~De netbeheerder van het landelijk gastransportnet biedt de mogelijkheid De dienst verlegging geeft het recht om exitcapaciteit van een exitpunt voor een bepaalde periode te verplaatsen naar een ander exitpunt.~~

Contractering en toewijzing

~~De dienst mogelijkheid wordt verlegging genoemd en wordt als maatwerk door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet toegepast aangeboden.~~

Overige voorwaarden

~~De status van de door middel van verlegging verplaatste exitcapaciteit zal niet worden aangetast tenzij deze verplaatsing de status van de exitcapaciteit van een andere shipper erkende programmaverantwoordelijke zou aantasten.~~

2.1.9
Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
Voorstel 2007-3599: 21-09-2007 (102990).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

[vervallen] Online balancing service

Omschrijving van de dienst

~~De dienst online balancing service geeft het recht op afwijkingen tussen de hoeveelheid gas die op de entrypunten van een portfolio in het landelijk gastransportnet wordt gevoed en de hoeveelheid gas die op de exitpunten van hetzelfde portfolio aan het landelijk gastransportnet wordt onttrokken. De shipper dient hiertoe het gebruik van een eigen flexibele bron aan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet over te dragen.~~

Contractering en toewijzing

~~De dienst online balancing service wordt als maatwerk aangeboden.~~

Overige voorwaarden

~~De netbeheerder van het landelijk gastransportnet biedt de mogelijkheid om de balans in een portfolio door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet te laten verzorgen. De shipper dient hiertoe het gebruik van een eigen flexibele bron aan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet over te dragen en tevens een online signaal met de balanspositie van deze portfolio aan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet te leveren. Deze mogelijkheid wordt online balancing genoemd en wordt als maatwerk toegepast. De bovenbedoelde afwijking tussen de hoeveelheid gas die op de entrypunten van een portfolio in het landelijk gastransportnet wordt gevoed en de hoeveelheid gas die op de exitpunten van hetzelfde portfolio aan het landelijk gastransportnet wordt onttrokken is gemaximeerd tot de injectie- en productieuitzendcapaciteit en het volume van de flexibele bron die aan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet wordt overgedragen.~~

~~De netbeheerder van het landelijk gastransportnet accepteert voor deze dienst alleen bronnen die een toegevoegde waarde kunnen leveren aan het handhaven van de systeemintegriteit van het landelijk gastransportnet. Er worden eisen gesteld aan de aangeboden bron ten aanzien van onder andere minimale injectie- en uitzendcapaciteit, op- en afregelsnelheid, het firm beschikbaar zijn van entry- en exitcapaciteit en volume bij de bron, volume van de bron, locatie en gaskwaliteit.~~

~~De balancing service kan uitsluitend worden opgenomen in een portfolio met niet afschakelbare, afschakelbare en/of backhaul entry- en exitcapaciteit en kan niet worden gecombineerd met de diensten wheeling en shorthaul.~~

2.1.10
Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).

[vervallen] De netbeheerder van het landelijk gastransportnet publiceert een actueel overzicht van entrypunten en exitpunten in het landelijk gastransportnet op zijn website conform

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Besluit 102379_1/52; in werking: 01-11-2007.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).

Besluit 102411/31; in werking: 22-02-2008.
Besluit 102960_1/10; vervallen: 19-12-2008.
Besluit 102960_1/40; in werking: 01-10-2009

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Besluit 102646/17; in werking: 01-07-2009.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
Voorstel 2007-3599: 21-09-2007 (102990).

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Besluit 102646/17; vervallen: 01-07-2009.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Besluit 102411/31; in werking: 22-02-2008.
Besluit 102646/17; in werking: 01-07-2009.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Besluit 102646/17; vervallen: 01-07-2009.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

Besluit 102346/25; in werking: 10-10-2007.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

Besluit 102346/25; in werking: 10-10-2007.

6.3.

- 2.1.11 ~~[verplaatst naar 7.4] De netbeheerder van het landelijk gastransportnet houdt voor het transport van gas geen reservecapaciteit aan, behalve voor pieklevering.~~
- 2.1.12 De netbeheerder van het landelijk gastransportnet voert de opwaarderingen van de diensten onder 2.1.2, 2.1.3 en 2.1.5 uit tenzij de shipper binnen uiterlijk vijf werkdagen na het sluiten van de betreffende overeenkomst bij de netbeheerder van het landelijk gastransportnet aangeeft dat hij voor deze overeenkomst niet in aanmerking wenst te komen voor het opwaarderen van de afschakelbare dienst.
- 2.2 **Kwaliteitsconversie**
- 2.2.1 **Omschrijving van de dienst**
De dienst ~~en niet afschakelbare en afschakelbare~~ kwaliteitsconversie ~~geeft geven~~ het recht om op portfoliobasis gas met een ~~bepaalde hoge~~ verbrandingswaarde (kengetal administratieve Wobbe index) in het landelijk gastransportnet te voeden en gas met een ~~andere lagere~~ verbrandingswaarde aan het landelijk gastransportnet te onttrekken. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet overbrugt het verschil tussen de verbrandingswaarde van het ingevoede gas en de verbrandingswaarde van het onttrokken gas.
- Contractering en toewijzing
Niet afschakelbare kwaliteitsconversie wordt gecontracteerd en aan shippers toegewezen aangeboden volgens het first come first served principe. De door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet bepaalde hoeveelheid afschakelbare kwaliteitsconversie wordt gecontracteerd en, voor zover de gevraagde hoeveelheid de beschikbaar gestelde hoeveelheid overstijgt, toegewezen naar rato van de door shippers gevraagde hoeveelheid. Indien de gevraagde hoeveelheid de beschikbaar gestelde hoeveelheid niet overstijgt wordt afschakelbare kwaliteitsconversie toegewezen volgens het first come first served principe.
- Afschakelbare dienst
De dienst afschakelbare kwaliteitsconversie geeft het voorwaardelijke recht op kwaliteitsconversie en wordt aangeboden indien niet afschakelbare kwaliteitsconversie niet meer beschikbaar is. De voorwaarde is dat uitsluitend van de dienst afschakelbare kwaliteitsconversie gebruik gemaakt kan worden indien de netgebruikers van het landelijk gastransportnet die de dienst niet afschakelbare kwaliteitsconversie hebben gecontracteerd niet (volledig) van hun niet afschakelbare conversiecapaciteit gebruik maken. Indien niet aan deze voorwaarde wordt voldaan wordt de afschakelbare conversiecapaciteit van de netgebruiker (deels) afgeschakeld. In afwijking van 5.1.6 vindt afschakeling plaats naar rato van de per shipper gecontracteerde hoeveelheid afschakelbare kwaliteitsconversie.
- Overige voorwaarden
In een portfolio waarin ten behoeve van het basisbalanceringsregime de hoeveelheid entrygas van uur t+t' wordt vergeleken met de hoeveelheid exitgas van uur t, wordt voor de bepaling van het gebruik van kwaliteitsconversie dezelfde tijdschuiving tussen entrygas en exitgas toegepast. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet zal onverwijld, naar mate er niet afschakelbare kwaliteitsconversie beschikbaar komt, de gecontracteerde afschakelbare kwaliteitsconversie opwaarderen naar niet afschakelbare kwaliteitsconversie. Het opwaarderen zal worden uitgevoerd naar rato van de gecontracteerde afschakelbare kwaliteitsconversie.
- 2.2.1a [vervallen]
- 2.2.2 Het recht op de dienst kwaliteitsconversie wordt verkregen door het contracteren van (niet afschakelbare) transportcapaciteit als omschreven in artikel 2.1.1, afschakelbare transportcapaciteit als omschreven in artikel 2.1.2, en backhaul transportcapaciteit als omschreven in artikel 2.1.3. De dienst kwaliteitsconversie behoeft dus niet vooraf te worden gecontracteerd.
- 2.2.3 [vervallen]
- 2.3 **Flexibiliteitsdiensten**
- 2.3.1 ~~Een~~ De flexibiliteitsdienst, zoals beschreven in bijlage 2, geeft het recht op de functionaliteit van een gasbuffer: capaciteit ten behoeve van het aanvullen van een gastekort (productiecapaciteit), capaciteit voor het opslaan van een gasoverschot (injectiecapaciteit) en bufferruimte. Er is sprake van een gastekort respectievelijk gasoverschot als de hoeveelheid exitgas groter respectievelijk kleiner is dan de hoeveelheid entrygas.
- 2.3.2 De door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet aan te bieden flexibiliteitsdiensten

Bestluit 102859_1/16; in werking: 01-01-2009.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

wordt ~~en~~ gekenmerkt door:

1. het betreft ~~een fen~~-diensten waarmee ~~de shippers erkende programmaverantwoordelijke~~ de mogelijkheid wordt geboden ~~binnen de door het basisbalanceringsregime gestelde grenzen te blijven zijn balanspositie te beïnvloeden~~; en
2. de flexibilitiediensten wordt ~~en~~ voor een periode in de toekomst afgesloten; en
3. de bufferruimte bedraagt ten hoogste 168 m³ (= 1 m³/u gedurende een week) voor elke m³/u gecontracteerde productiecapaciteit. Binnen dit bereik van de dienst is per saldo geen sprake van gaslevering door of aan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**.

Bestluit 102346/25; in werking: 10-10-2007.
Bestluit 102859_1/16; in werking: 01-01-2009.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

2.3.3 ~~[vervallen] De netbeheerder van het landelijk gastransportnet biedt verschillende flexibilitiediensten aan, die zich van elkaar onderscheiden door de verhouding tussen de productie- en injectiecapaciteit en de regels voor het gebruik van de gasbuffer. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet publiceert de flexibilitiediensten die hij aanbiedt met de bijbehorende kenmerken op zijn website.~~

Bestluit 102346/25; in werking: 10-10-2007.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

2.3.4 ~~[vervallen] 1. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet biedt in ieder geval de volgende flexibilitiediensten aan:
a. Combiflex A, als beschreven in bijlage B2;
b. Combiflex B, als beschreven in bijlage B2.
2. Elke eenheid combiflex A bestaat uit 1 m³ (n, 35,17)/u productiecapaciteit gecombineerd met 1 m³ (n, 35,17)/u injectiecapaciteit gecombineerd met 168 m³ buffervolume.
3. Elke eenheid combiflex B bestaat uit 1 m³ (n, 35,17)/u productiecapaciteit gecombineerd met 1/3 m³ (n, 35,17)/u injectiecapaciteit gecombineerd met 168 m³ buffervolume.~~

Bestluit 102346/25; in werking: 10-10-2007.
Bestluit 102859_1/16; in werking: 01-01-2009.
Voorstel 2007-3599: 21-09-2007 (102990).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

2.3.5 Contractering en toewijzing
De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** biedt ~~de~~ flexibilitiediensten aan onder de voorwaarde opgenomen in artikel 10a, eerste lid, onder d Gaswet. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** biedt uitsluitend ~~de~~ flexibilitiediensten aan indien en voorzover de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de benodigde hoeveelheid flexibilitiediensten kan inkopen. Indien de gevraagde hoeveelheid flexibiliteit de aan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet aangeboden hoeveelheid flexibiliteit overstijgt wordt de aangeboden hoeveelheid flexibiliteit toegewezen naar rato van de gevraagde hoeveelheid.

Bestluit 102346/25; in werking: 10-10-2007.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

2.3.6 ~~De Flexibilitiediensten~~ wordt ~~en~~ uitgevoerd op grond van een tussen de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en een **shipper erkende programmaverantwoordelijke** te sluiten overeenkomst.

Bestluit 102859_1/16; in werking: 01-01-2009.

2.3.7 ~~Een-De~~ flexibilitiedienst kan uitsluitend worden gecontracteerd voor een **portfolio** met niet **afschakelbare**, **afschakelbare** en/of **backhaul entry-** en **exitcapaciteit**. In het aparte **portfolio** voor wheeling of shorthaul kan ~~geen-de~~ flexibilitiedienst niet worden opgenomen.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

2.4 Use it or lose it

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102379_1/52; vervallen: 01-11-2007.

2.4.1 [vervallen]

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

2.4.2 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** stelt de **shipper erkende programmaverantwoordelijke** schriftelijk op de hoogte van de beoogde ontneming van **capaciteitsrechten** en stelt deze **shipper erkende programmaverantwoordelijke** in de gelegenheid om binnen drie **werkdagen** na ontvangst van deze mededeling een voldoende gemotiveerde verklaring aan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** te verstrekken, waarin wordt aangegeven waarom de beoogde ontneming van **capaciteitsrechten** onterecht zou zijn. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** beoordeelt deze verklaring met in achtneming van de belangen van de betrokken partijen en besluit op grond van deze belangenafweging om de beoogde ontneming van **capaciteitsrechten** al dan niet te entameren.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102646/17; in werking: 01-07-2009.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

2.4.3 Ontneming van bij de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** gecontracteerde **conversie- entry- of exitcapaciteittransportcapaciteit** doet niet af aan de betalingsverplichtingen van de **shipper erkende programmaverantwoordelijke** op grond van een overeenkomst met de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en heeft ook overigens geen invloed op de rechten en verplichtingen van partijen uit deze overeenkomst.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102646/17; in werking: 01-07-2009.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).

2.4.4 Vanaf het moment dat de **shipper erkende programmaverantwoordelijke** de rechten betreffende de onvoldoende gebruikte bij de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** gecontracteerde **transportconversie- entry- of exitcapaciteit** heeft verloren ingevolge het hiervoor bepaalde, is de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** vrij om deze **conversie- entry- of exitcapaciteit** aan derden aan te bieden overeenkomstig de normaal geldende voorwaarden. Daarbij zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de desbetreffende **conversie- entry- of exitcapaciteit** eerst op non-discriminatoire wijze aan die derden aanbieden, die hem in de twee maanden voorafgaand aan het moment van ontneming tevergeefs om contractering van die **conversie- entry- of exitcapaciteit** hebben verzocht.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-278: 05-06-2009 (103275).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

3 Shippers Programmaverantwoordelijken en direct aangeslotenen met exitcapaciteit

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

3.1 Erkenning programmaverantwoordelijke

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

3.1.1 Een ieder kan gebruik maken van de diensten van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** door overeenkomsten te sluiten met deze **netbeheerder**. Daartoe dienen zij aan onderstaande kwalificaties te voldoen-erkende programmaverantwoordelijke te zijn. Ook voor het uitoefenen van programmaverantwoordelijkheid op het landelijk en op een regionaal gastransportnet dienen zij erkende programmaverantwoordelijke te zijn.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

3.1.2 Een ieder kan bij de netbeheerder van het landelijk gastransportnet een aanvraag indienen om erkende programmaverantwoordelijke te worden, volgens een door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet vastgesteld en via de website op te vragen model. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet accepteert een ieder als deelnemer aan het gastransport-erkende programmaverantwoordelijke die

- a. voldoende kredietwaardig is in relatie tot zijn beoogde **transport**verplichtingen, dat wil zeggen dat is voldaan aan de eisen met betrekking tot financiële zekerheidsstelling die past bij het kredietrisico dat volgens vastgestelde regels door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** aan de partij is toegekend. Deze regels zijn opgenomen in **Bijlage 1** bij de Transportvoorwaarden Gas - LNB; en
- b. voldoet aan de eisen met betrekking tot elektronisch berichtenverkeer met betrekking tot **nominaties, entry- en exitprogramma's, portfolio onbalans signaal en de inzet van de biedladder**; deze worden gepubliceerd op de website van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**; en
- c. in alle opzichten uiting geeft te beschikken over de deskundigheid en zorgvuldigheid en over de technische, administratieve en organisatorische faciliteiten, die vereist zijn om deelnemer aan het gastransport in het **landelijk gastransportnet** te kunnen zijn en zich in overeenstemming daarmee gedraagt.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

3.1.3 Een ieder kan bij de netbeheerder van het landelijk gastransportnet een aanvraag indienen om toegelaten te worden als deelnemer aan het gastransport in het landelijk gastransportnet, volgens een door de netbeheerder vastgesteld en via de website op te vragen model. Indien aan de voorwaarden onder 3.1.2 is voldaan, verstrekt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de aanvrager een erkenning door middel van publicatie op zijn website, onder vermelding van de ingangsdatum van de erkenning. De partij die erkend is wordt aangeduid als shipper.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

3.1.4 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** kan toestemming verlenen aan een derde die voldoet aan de eisen met betrekking tot elektronisch berichtenverkeer zoals bedoeld in 3.1.2.b, maar die niet zelf een **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** is, om het operationele berichtenverkeer zoals beschreven in 4.2 uit te voeren namens een **shipper-erkende programmaverantwoordelijke**.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

3.2 Erkende shippers programmaverantwoordelijken

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Besluit 102673/17; in werking: 21-12-2007.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

3.2.1 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** onderscheidt twee typen erkenning voor een **shipper-erkende programmaverantwoordelijke**, waarbij het verschil tussen erkenning LA en erkenning LB betrekking heeft op de mogelijkheid **transportexitcapaciteit** te contracteren op een **exitpunt** tussen het **landelijk gastransportnet** en een **regionaal gastransportnet**.

Erkenning LA: rechtspersonen en natuurlijke personen met deze erkenning kunnen gebruik maken van de diensten van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**, behoudens van **transportexitcapaciteit** op een **exitpunt** tussen het **landelijk gastransportnet** en een **regionaal gastransportnet**. In aanvulling op Naast de eisen vermeld onder 3.1.2.a t/m 3.1.2.c gelden geen verdere de volgende voorwaarden:

- a. de partij dient te beschikken over een EAN-code ingeval deze partij exitcapaciteit wenst te contracteren-programmaverantwoordelijkheid draagt op een binnenlands exitpunt.

Erkenning LB: rechtspersonen en natuurlijke personen met deze erkenning kunnen gebruik maken van de diensten van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** met inbegrip van **transportexitcapaciteit** op een **exitpunt** tussen het **landelijk gastransportnet** en een **regionaal gastransportnet**. In aanvulling op de eisen vermeld onder 3.1.2.a t/m 3.1.2.c gelden de volgende voorwaarden:

- a. de partij dient te beschikken over een **EAN-code**;

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

- b. de partij dient deel te nemen aan het berichtenverkeer met betrekking tot allocatie;
c. de partij contracteert transportexitcapaciteit volgens 2.1.2b.
- 3.2.2 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** publiceert de actuele lijst met **shippers erkende programmaverantwoordelijken** inclusief het type erkenning met een geldige erkenning op zijn website met het oog op toetsing door de **regionale netbeheerders** of de in switchberichten genoemde **shippers** beschikken over een erkenning LB.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

3.3 **Vrijstelling en intrekking erkenning**

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

- 3.3.1 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** kan besluiten om voor een bepaalde, beperkte periode schriftelijk vrijstelling te verlenen van één of meer van de in 3.1 en 3.2 genoemde voorwaarden in het geval tijdelijk niet aan deze voorwaarden kan worden voldaan. Beoefde vrijstelling wordt verleend op gemotiveerd schriftelijk verzoek tot uiterlijk een maand voor de aanvang van de gecontracteerde dienst.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

- 3.3.2 Een erkenning is geldig tot het moment dat deze wordt ingetrokken. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zal een erkenning slechts intrekken op verzoek van de **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** of als de **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** niet langer voldoet aan de voorwaarden zoals genoemd in 3.1 en 3.2. Intrekking van de erkenning op verzoek van de **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** is uitsluitend mogelijk indien de **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** geen gebruik (meer) maakt van de diensten van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en de **erkende programmaverantwoordelijke** geen **programmaverantwoordelijkheid** meer draagt. Voor het intrekken van de erkenning naar aanleiding van het niet langer voldoen aan de voorwaarden zoals genoemd in 3.1 en 3.2 gelden de regelingen zoals beschreven in 3.3.4 en 3.3.5. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** informeert elke **regionale netbeheerder** terstond over de intrekking van een erkenning LB.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

- 3.3.3 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** publiceert een aparte lijst met rechtspersonen en natuurlijke personen van wie de erkenning LB is ingetrokken op zijn website onder vermelding van de datum waarop de erkenning is ingetrokken. De reden van de intrekking wordt daarbij niet vermeld.

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

3.3.4 Regeling in geval van surseance van betaling of faillissement van een erkende programmaverantwoordelijke

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

- 3.3.4.1 Onverwijld nadat de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** er kennis van heeft genomen dat voor een **erkende programmaverantwoordelijke** surseance van betaling is verleend respectievelijk faillissement is uitgesproken, meldt hij dat aan de **raad**. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** bepaalt na overleg met de **raad** of, en zo ja onder welke voorwaarden, hij de **erkende programmaverantwoordelijke** dan wel de bewindvoerder en **erkende programmaverantwoordelijke** tezamen onderscheidenlijk de **curator** aanbiedt om intrekking van de erkenning als **programmaverantwoordelijke** op te schorten voor ten hoogste 10 dagen. In dat geval kan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** aanbieden, voor zover dat redelijkerwijs noodzakelijk is, garant te staan voor de meerkosten tijdens deze opschorting.

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

- 3.3.4.2 Onder meerkosten in de zin van 3.3.4.1 worden verstaan de eventuele extra kosten voor de inkoop van **gas** ten opzichte van de situatie dat de inkoopcontracten van de desbetreffende **erkende programmaverantwoordelijke** niet zouden zijn beëindigd.

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

- 3.3.4.3 Indien het in 3.3.4.1 bedoelde overleg tot opschorting van de intrekking van de erkenning van de betreffende **programmaverantwoordelijke** leidt, worden gedurende de opschorting alle individuele verzoeken tot overdracht van **programmaverantwoordelijkheid** van of naar de betreffende **programmaverantwoordelijke** geweigerd. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** brengt de meerkosten in de zin van 3.3.4.2 in rekening bij alle **erkende programmaverantwoordelijken** naar evenredigheid van de opdeling zoals beschreven in 3.3.5.1 b en d.

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

3.3.5 Opdeling van programmaverantwoordelijkheid voor groot- en kleinverbruikers bij intrekking van erkenning

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

- 3.3.5.1 Als de erkenning van de **programmaverantwoordelijke** is ingetrokken, waarbij deze intrekking niet is toe te rekenen aan de betrokken **grootverbruikers**, wordt de **programmaverantwoordelijkheid** over de **erkende programmaverantwoordelijken** als volgt verdeeld:
- a. de **programmaverantwoordelijkheid** voor **kleinverbruikers** waarvoor de **vergunninghouder** de **programmaverantwoordelijkheid** heeft geregeld: aan de **erkende programmaverantwoordelijke** die de **vergunninghouder** onverwijld aan de **netbeheerder** van de betreffende **kleinverbruikers** opgeeft;
- b. de **programmaverantwoordelijkheid** voor **kleinverbruikers** waarvoor de in sub a bedoelde **vergunninghouder** niet tijdig de **programmaverantwoordelijkheid** heeft geregeld: aan

erkende programmaverantwoordelijken van kleinverbruikers naar rato van het aantal kleinverbruikers waarvoor een erkende programmaverantwoordelijke programmaverantwoordelijkheid draagt;

- c. de programmaverantwoordelijkheid voor grootverbruikers waarvoor de leverancier, daartoe bepaaldelijk gemachtigd door de grootverbruiker, de programmaverantwoordelijkheid heeft geregeld: aan de erkende programmaverantwoordelijke die de leverancier onverwijld aan de netbeheerder van de betreffende grootverbruikers opgeeft;
- d. de programmaverantwoordelijkheid voor grootverbruikers met een bij zijn netbeheerder gecontracteerde capaciteit van minder dan 50.000 m³(n:35,17) per uur, waarvoor de in sub c bedoelde leverancier niet tijdig de programmaverantwoordelijkheid heeft geregeld: aan erkende programmaverantwoordelijken voor grootverbruikers naar rato van de exitcapaciteit van de grootverbruikers waarvoor een erkende programmaverantwoordelijke programmaverantwoordelijkheid draagt. De grootverbruiker met een bij zijn netbeheerder gecontracteerde capaciteit van 50.000 m³(n:35,17) per uur of meer waarvoor de programmaverantwoordelijkheid niet tijdig is geregeld, wordt afgesloten.

De erkende programmaverantwoordelijken die op grond van sub b of sub d programmaverantwoordelijkheid toegewezen hebben gekregen, informeren binnen drie werkdagen na de verdeling de betrokken grootverbruikers en de vergunninghouder van de betrokken kleinverbruikers, over deze toewijzing, de bij hen geldende voorwaarden en de opzegmogelijkheden.

Indien de programmaverantwoordelijkheid van klein- of grootverbruikers als gevolg van het intrekken van erkenning van de programmaverantwoordelijke wordt verdeeld op grond van sub b of sub d, zorgt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet er voor dat de verdeling van programmaverantwoordelijkheid binnen één werkdag in zijn aansluitingenregister wordt verwerkt en verzoekt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de betrokken regionale netbeheerders deze verdeling binnen één werkdag in hun aansluitingenregister te verwerken.

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

3.3.5.2

De grootverbruiker die via de in deze paragraaf bedoelde verdeling een andere erkende programmaverantwoordelijke heeft gekregen voor zijn aansluiting, heeft gedurende drie maanden na de verdeling het recht zonder opzegtermijn van erkende programmaverantwoordelijke te wisselen.

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

3.3.5.3

De vergunninghouder van de kleinverbruikers die via de in deze paragraaf bedoelde verdeling een andere erkende programmaverantwoordelijke heeft gekregen voor zijn aansluitingen, heeft gedurende één week na de verdeling het recht zonder opzegtermijn van erkende programmaverantwoordelijke te wisselen.

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

3.3.5.4

In de in 3.3.5.1 genoemde verdeling wordt rekening gehouden met een verzoek van een erkende programmaverantwoordelijke om de aan hem toegewezen aansluitingen toe te wijzen aan een andere erkende programmaverantwoordelijke indien beide betrokken erkende programmaverantwoordelijken hiertoe gezamenlijk een verzoek hebben ingediend bij de netbeheerder van het landelijk gastransportnet. De verwerkingstermijn van een dergelijk verzoek bedraagt twee weken.

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

3.3.6

Regeling voor het geval de leverancier niet meer aan zijn leveringsverplichtingen kan voldoen

Indien een leverancier surseance van betaling is verleend respectievelijk failliet is verklaard, geldt voor de leveringen van de betreffende leverancier die niet vallen onder het Besluit leveringszekerheid Gaswet, dat de erkende programmaverantwoordelijke die de programmaverantwoordelijkheid voor die aangeslotenen draagt, zijn programmaverantwoordelijkheid tijdelijk dient te continueren. Betrokken partijen informeren elkaar onverwijld over de ontstane situatie. In verband met het continueren van zijn programmaverantwoordelijkheid informeert de erkende programmaverantwoordelijke de betrokken aangeslotenen onverwijld over de ontstane situatie. De erkende programmaverantwoordelijke dient zijn programmaverantwoordelijkheid voor die aangeslotenen te continueren tot het moment waarop die aangeslotene een nieuwe leveringsovereenkomst heeft gesloten dan wel de levering aan die aangeslotene is beëindigd, met dien verstande dat de continuering van zijn programmaverantwoordelijkheid in deze situatie hooguit gedurende een periode van vijf werkdagen nadat de erkende programmaverantwoordelijke de betrokken aangeslotenen onverwijld over de ontstane situatie heeft geïnformeerd, zal duren.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-278: 05-06-2009 (103275).

3.4

A Direct aangeslotene met exitcapaciteit

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-278: 05-06-2009 (103275).

3.4.1

Een direct aangeslotene, dient te voldoen aan het bepaalde in 3.1.2-a, is uitsluitend gerechtigd exitcapaciteit te contracteren op zijn op het landelijk gastransportnet aangesloten aansluiting.

3.4.2 De ~~betrokken~~ **direct aangeslotene** is uitsluitend gerechtigd de dienst **exitcapaciteit** te contracteren op het **exitpunt** dat de verbinding vormt tussen het **landelijk gastransportnet** en de betreffende **direct aangeslotene**. Hij is niet gerechtigd gebruik te maken van de overige diensten van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** waaronder begrepen het deelnemen aan het **gastransport**. Dit is voorbehouden aan ~~een~~ ieder ander die voldoet aan de voorwaarden van 3.1.2a t/m 3.1.2c.

3.5 **Het uitoefenen van programmaverantwoordelijkheid**

3.5.1.1 Een aangeslotene die de programmaverantwoordelijkheid voor zijn aansluiting niet zelf zal uitoefenen, meldt aan zijn netbeheerder aan welke erkende programmaverantwoordelijke(n) hij zijn programmaverantwoordelijkheid heeft overgedragen. Deze melding kan door middel van een swichtbericht van de daartoe gemachtigde leverancier dan wel door middel van een schriftelijke mededeling.

3.5.1.2 Op een grenspunt en op een installatie voor de opslag van gas of LNG heeft de partij die het gebruiksrecht van de entry- en/of exitcapaciteit heeft programmaverantwoordelijkheid.

3.5.1.3 Op een entrypunt waar een gasproductienet is verbonden met het landelijk gastransportnet, hebben de partijen aangesloten op dat gasproductienet programmaverantwoordelijkheid.

3.5.2 Een erkende programmaverantwoordelijke is verplicht programmaverantwoordelijkheid uit te oefenen met betrekking tot de aansluitingen waarvoor hij in de aansluitingenregisters van de netbeheerders op enig moment als programmaverantwoordelijke is vermeld.

3.5.3 De netbeheerders mogen afgaan op hetgeen in de aansluitingenregisters omtrent de programmaverantwoordelijkheid voor een aansluiting is vermeld, onverminderd het recht van de erkende programmaverantwoordelijke op correctie van een onjuiste vermelding.

3.6 **Overgangsregeling**

3.6.1 De shipper die, op het moment van de inwerkingtreding van de voorwaarden met betrekking tot de programmaverantwoordelijkheid zoals opgenomen in de Transportvoorwaarden Gas - LNB, in het aansluitingenregister van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet vermeld staat bij een aansluiting, wordt geacht vanaf dat moment programmaverantwoordelijkheid voor deze aansluiting te dragen, tenzij de aangeslotene vooraf gemeld heeft aan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet dat hij zelf programmaverantwoordelijkheid zal uitoefenen of deze aan een erkende programmaverantwoordelijke zal overdragen. Indien door de inwerkingtreding van deze voorwaarden de allocatierol van een erkende programmaverantwoordelijke verandert dan zal de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de erkende programmaverantwoordelijke daarover informeren.

3.6.2 Shippers worden bij de inwerkingtreding van de voorwaarden met betrekking tot de programmaverantwoordelijkheid zoals opgenomen in de Transportvoorwaarden Gas - LNB van rechtswege erkende programmaverantwoordelijke.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

4 Operationele voorwaarden

Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

4.1 Basisbalanceringsregime

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

4.1.0 De erkende programmaverantwoordelijke is verantwoordelijk voor het bewaken van de balans per portfolio.

Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

4.1.1 Shippers zijn verantwoordelijk voor het bewaken van de balans tussen de hoeveelheid entrygas en exitgas in hun portfolio's. Een shipper zorgt er voor dat de hoeveelheid entrygas binnen een zekere bandbreedte (d.i. de balanceerruimte) gelijk is aan de hoeveelheid exitgas. De balanceerruimte wordt begrensd door de buffercapaciteit van het landelijk gastransportnet alsmede door het patroon van het aanbod van gas op de entripunten en de afname van gas op de exitpunten alsmede door de onzekerheid van dit patroon.

4.1.1 Het indienen van programma's

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

4.1.1.1 Een erkende programmaverantwoordelijke dient dagelijks voor 14:00 uur bij de netbeheerder van het landelijk gastransportnet een entryprogramma en/of exitprogramma voor de volgende gasdag in.

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

4.1.1.2 De netbeheerder van het landelijk gastransportnet publiceert op zijn website een formule die de relatie voorschrijft tussen entry- en exithoeveelheden per uur voor een exitprogramma. De erkende programmaverantwoordelijke is verplicht de formule toe te passen in een exitprogramma waarin zich exitpunten bevinden die verbonden zijn met een regionaal gastransportnet. De formule mag niet worden toegepast op de netto verkooppositie door transacties op het virtuele handelspunt. De parameters van deze formule die gelden voor de volgende gasdag publiceert de netbeheerder van het landelijk gastransportnet dagelijks voor 09:00 uur op zijn website. De formule wordt zodanig opgesteld dat na toepassing van de formule de entryhoeveelheid per gasdag gelijk is aan de exithoeveelheid.

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

4.1.1.3 Uiterlijk een uur na het tijdstip waarop de in 4.1.1.1 bedoelde entry- en/of exitprogramma's moeten zijn ingediend, informeert de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de erkende programmaverantwoordelijke of de entry- en/of exitprogramma's zijn goedgekeurd.

De netbeheerder van het landelijk gastransportnet keurt in ieder geval een exitprogramma af indien het exitprogramma niet voldoet aan de eisen zoals beschreven in 4.1.1.2. Indien de erkende programmaverantwoordelijke afziet van het toepassen van de in 4.1.1.2 bedoelde formule in zijn exitprogramma, dan keurt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet in ieder geval het exitprogramma af indien in dat exitprogramma de entry- en exithoeveelheid niet ieder uur gelijk is..

De netbeheerder van het landelijk gastransportnet keurt in ieder geval een entryprogramma af indien in het entryprogramma de entry- en exithoeveelheid niet ieder uur gelijk is.

De netbeheerder van het landelijk gastransportnet keurt in ieder geval een entry- respectievelijk exitprogramma af indien de netbeheerder van het landelijk gastransportnet op het VPPV inconsistentie constateert met andere exit- respectievelijk entryprogramma's van de erkende programmaverantwoordelijke zelf en/of van een andere erkende programmaverantwoordelijke.

Dat een ander exit- respectievelijk entryprogramma nog niet volledig is goedgekeurd, hoeft voor een programma waarin programmaverantwoordelijkheid overgaat van of naar het nog niet goedgekeurde programma, niet te leiden tot inconsistentie.

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

4.1.1.4 Nadat de erkende programmaverantwoordelijke van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet bericht heeft ontvangen dat zijn entry- en/of exitprogramma is afgekeurd, dient hij een verbeterd entry- en/of exitprogramma in, die opnieuw de goedkeuring van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet behoeven.

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

4.1.1.5 Indien om 22:00 uur voorafgaand aan de gasdag geen goedgekeurd entry- en/of exitprogramma beschikbaar is, stelt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet op basis van de hem bekende informatie dit entry- en/of exitprogramma vast.

Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

4.1.2 De balanceerruimte wordt door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet ter beschikking gesteld aan de shippers, uitgedrukt in de standaard uurtolerantie en de standaard cumulatieve tolerantie. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet stelt voorafgaand aan elk kalenderjaar voor elke maand de voorlopige waarden van de standaard uurtolerantie en de standaard cumulatieve tolerantie vast die tenminste aan de shippers zal worden toegekend overeenkomstig de volgende volzin. Voorafgaand aan elke maand stelt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de definitieve waarden van de standaard uurtolerantie en de

standaard cumulatieve tolerantie maand vast. Hierbij streeft de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**, binnen de in 4.1.1 geformuleerde randvoorwaarden, er naar de balanceerruimte voor **shippers** zo groot mogelijk te laten zijn, rekening houdend met de actuele transportsituatie op het **landelijk gastransportnet**.

4.1.2 Informatieverstrekking ten behoeve van de balanshandhaving

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

4.1.2.1 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** publiceert op basis van de goedgekeurde **entry-** en **exitprogramma's** uiterlijk twee uur voor het begin van de **gasdag** voor een ieder opvraagbaar de uurwaarden van de grenzen van de zones voor balanshandhaving voor de betreffende **gasdag**, zijnde:

- de grens tussen de **donkergroene zone** en de **lichtgroene zone**;
- de grens tussen de **lichtgroene zone** en de **oranje zone**;
- de grens tussen de **oranje zone** en de **rode zone**.

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

4.1.2.2 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** publiceert, zodra deze beschikbaar zijn, per uur voor een ieder opvraagbaar:

- a. de biedingen op de biedladder inclusief prijzen en afroeptijden;
- b. de (eventueel) afgeroepen hoeveelheid **gas** en de uren waarin deze geleverd zal worden;
- c. de (eventueel) in het kader van 4.1.4.2 gekochte of in het kader van 4.1.4.3 verkochte hoeveelheid **gas** van of aan **balans assisterende programmaverantwoordelijken**;
- d. de som van de posities van de **onbalans veroorzakende programmaverantwoordelijken**;
- e. de marginale biedprijs zoals bedoeld in 4.1.5.1;
- f. het **systeem balans signaal**.

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009.

4.1.2.3 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** publiceert op uurbasis per **portfolio** per uur, zodra deze beschikbaar zijn, onderstaande informatie die alleen opvraagbaar is door geautoriseerde medewerkers van de betreffende **erkende programmaverantwoordelijke**.

- a. het goedgekeurde **entry-** en/of **exitprogramma**;
- b. de uuronbalans, zijnde de vastgestelde netto afwijking van de near real time allocaties ten opzichte van het goedgekeurde **entry-** en/of **exitprogramma**;
- c. na afroep van de biedladder: de hoeveelheid **gas** die door **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** is gekocht van of verkocht aan de **erkende programmaverantwoordelijke**, inclusief de verrekenprijs per transactie zoals bedoeld in 4.1.5.1 en het uur van afroep van deze transactie;
- d. de cumulatie van de uuronbalansen, zijnde het **portfolio onbalans signaal**.

Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (/102990).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.1.3 Met betrekking tot elke **gasmaand** stelt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de standaard uurtolerantie en standaard cumulatieve tolerantie voor elk van de drie tolerantieschijven vast. Tolerantieschijf 1 betreft de capaciteitsband van 0 tot 250.000 m³(n;35,17)/uur; tolerantieschijf 2 betreft de capaciteitsband 250.000 tot 1.000.000 m³(n;35,17)/uur en tolerantieschijf 3 betreft de capaciteitsband vanaf 1.000.000 m³(n;35,17)/uur. De standaard uurtolerantie en de standaard cumulatieve tolerantie wordt uitgedrukt in een percentage van de **transportcapaciteit entry- en exitcapaciteit**, uitgedrukt in de omvang van de **portfolio**, zoals bedoeld in 4.1.4.1. De standaard uurtolerantie en cumulatieve tolerantie in tolerantieschijf 1 is groter dan of gelijk aan de standaard uurtolerantie en cumulatieve tolerantie in tolerantieschijf 2; de standaard uurtolerantie en cumulatieve tolerantie in tolerantieschijf 2 is groter dan of gelijk aan de standaard uurtolerantie en cumulatieve tolerantie in tolerantieschijf 3.

4.1.3 De biedladder

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.1.3.1 **Erkende programmaverantwoordelijken** kunnen dagelijks voor 22:00 uur aan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** biedingen voor de komende **gasdag** doen voor het leveren van een hoeveelheid **gas** aan of het afnemen van een hoeveelheid **gas** van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**. Biedingen kunnen tot uiterlijk 8 uur voorafgaand aan het uur van levering of afname worden gewijzigd. Een bieding bevat de volgende gegevens:

- a. of de bieding een levering of afname betreft;
- b. het uur van levering of afname waarvoor de bieding geldt;
- c. de hoeveelheid **gas** die maximaal kan worden geleverd of afgenomen in een veelvoud van 150 MWh;
- d. de minimale prijs (voor een levering) die de **erkende programmaverantwoordelijke** wil ontvangen of de maximale prijs (voor een afname) die de **erkende programmaverantwoordelijke** wil betalen;
- e. het **entry-** of **exitpunt** waarop de **erkende programmaverantwoordelijke** zal leveren of afnemen;
- f. de minimale afroeptijd, zijnde een ½, 1½ of 2½ uur voorafgaand aan het uur van levering of afname;
- g. de code van het betreffende **portfolio** van de **erkende programmaverantwoordelijke**.

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.1.3.2 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** accepteert alleen biedingen nadat met de **erkende programmaverantwoordelijke** overeenstemming is bereikt over de bruikbaarheid van

		<p>het door de hem in te zetten flexibele middel op het entry- of exitpunt. Bij het beoordelen van de bruikbaarheid kijkt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet naar locatie, gas-kwaliteit en communicatie.</p>
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.3.3	<p>De erkende programmaverantwoordelijke kan de prijs van zijn bieding aanpassen tot 4 uur voor het uur van levering of afname.</p>
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.3.4	<p>De volgorde van afroepen van de biedingen wordt bepaald aan de hand van de prijzen, waarbij de netbeheerder van het landelijk gastransportnet begint met de afroep van de bieding met de voor de onbalans veroorzakende programmaverantwoordelijke(n) meest gunstige prijs. In geval van beperkingen van het transport, eventueel ten gevolge van kwaliteitsconversie, die het afroepen van de bieding verhinderen is de netbeheerder van het landelijk gastransportnet gerechtigd betrokken bieding over te slaan.</p>
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.3.5	<p>De netbeheerder van het landelijk gastransportnet kan overeenkomsten aangaan met erkende programmaverantwoordelijken waarin deze erkende programmaverantwoordelijken zich tegen een vergoeding verplichten voor de duur van die overeenkomst een minimale hoeveelheid biedingen te doen conform 4.1.3.1, waarbij de prijs van het gas voldoet aan hetgeen in die overeenkomst is bepaald. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet zal de ver-goedingskosten verwerken in de transporttarieven.</p>
Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.4	<p>Balancerruimte voor de shipper <u>Dagelijkse balanshandhaving</u></p>
Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006. Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990). Voorstel N 2009-278: 05-06-2009 (103275). Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.4.1	<p>Maandelijkse wordt door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet voor elke shipper die niet afschakelbare en/of afschakelbare en/of backhaul transportcapaciteit entry- en exitcapaciteit heeft gecontracteerd, de uurtolerantie en de cumulatieve tolerantie voor elke portfolio vastgesteld. De omvang van een portfolio is gelijk aan de som van de gecontracteerde niet afschakelbare, afschakelbare en backhaul transportcapaciteit entry- en exitcapaciteit op een entrypunt of exitpunt, gedeeld door twee. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet bepaalt het maandgemiddelde van de gecontracteerde transportcapaciteit entry- en exitcapaciteit van de gezamenlijke portfolio's, waarbij de netbeheerder van het landelijk gastransportnet alle portfolio's van de shipper (met inbegrip van de portfolio's van aan deze shipper gelieerde bedrijven) tezamen neemt. De uurtolerantie en de cumulatieve tolerantie worden bepaald door de in 4.1.3 vermelde tolerantieschijven te doorlopen tot de omvang van de portfolio, dan wel, in voorkomende gevallen, de tezamen te nemen portfolio's, is bereikt. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet kent aan ieder van de tezamen genomen portfolio's deze uurtolerantie en cumulatieve tolerantie toe. De bijdrage van afschakelbare en backhaul transportcapaciteit entry- en exitcapaciteit aan de tolerantie wordt gecorrigeerd met een factor, die gelijk is aan de korting die op het desbetreffende tarief wordt toegepast.</p> <p>Een bedrijf is gelieerd aan een shipper in de zin van deze bepaling, indien die shipper direct of indirect 50% of meer van de zeggenschap in dat bedrijf bezit, of indien dat bedrijf direct of indirect 50% of meer van de zeggenschap in het bedrijf van die shipper bezit, of indien de zeggenschap in dat bedrijf voor 50% of meer direct of indirect in bezit is van een (moeder)bedrijf dat tevens direct of indirect 50% of meer van de zeggenschap in het bedrijf van die shipper bezit.</p> <p>De tolerantie op exitpunten die de verbinding vormen tussen het landelijk gastransportnet en een direct aangeslotene komt alleen toe aan de shipper met een balancerende allocatielot op het exitpunt. Voor de berekening van de hoeveelheid tolerantie wordt de helft van de door de direct aangeslotene gecontracteerde exitcapaciteit gerelateerd aan een dergelijk exitpunt meegeteld in de omvang van de portfolio van die shipper. Indien op een dergelijk exitpunt twee of meer shippers met een balancerende allocatielot aanwezig zijn, wordt de gecontracteerde exitcapaciteit gelijkmatig over hen verdeeld.</p> <p>In de eerste helft van ieder uur voorspelt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de positie van het stelsel balans signaal aan het einde van dat uur.</p> <p>Als deze voorspelling in de donkergroene zone uitkomt, dan onderneemt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet geen actie met betrekking tot balanshandhaving.</p> <p>Als deze voorspelling in de lichtgroene zone uitkomt en de systeemonbalans toeneemt ten opzichte van de voorspelling van een uur eerder, dan roept de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de biedladder af conform 4.1.3.4 om de systeemonbalans te verminderen. Bij deze afroep komen alle biedingen voor de eerstkomende drie uren in aanmerking, met inachtneming van de minimale afroeptijd. De hoeveelheid waarvoor de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de biedladder afroept, is een percentage van het verschil tussen de voorspelde waarde van het stelsel balans signaal aan het eind van het uur en de grens tussen de donkergroene zone en de lichtgroene zone, verminderd met al afgeroepen maar nog niet geleverde volumes. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet publiceert dit percentage op zijn website voorafgaand aan de gasdag waarop dit percentage betrekking heeft.</p>

		<p>Als deze voorspelling in de oranje zone of rode zone uitkomt, roept de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de biedladder af conform 4.1.3.4 om de systeembalans te verminderen. Bij deze afroep worden alle biedingen voor het eerstkomende uur, met inachtneming van de minimale afroeptijd, in aanmerking genomen. De hoeveelheid waarvoor de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de biedladder afroept, is een percentage van het verschil tussen de voorspelde waarde van het systeem balans signaal aan het eind van het uur en de grens tussen de donkergroene zone en de lichtgroene zone, verminderd met al afgeroepen maar nog niet geleverde volumes. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet publiceert ook dit percentage op zijn website voorafgaand aan de gasdag waarop dit percentage betrekking heeft.</p> <p>Als deze voorspelling in de rode zone uitkomt en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet verwacht dat de inzet van de biedladder onvoldoende effect zal hebben, kan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet een noodsituatie uitroepen en handelen zoals beschreven in 4.1.4.4.</p>
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.4.1a	Een afroep van een bieding wordt verrekend tegen de marginale biedprijs zoals bedoeld in 4.1.5 en heeft invloed op het portfolio onbalans signaal van het betreffende portfolio .
<p>Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006.</p> <p>Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p>	4.1.4.2	De uurtolerantie en de cumulatieve tolerantie zijn temperatuurafhankelijk hetgeen betekent dat de ingevolge 4.1.4.1 vastgestelde uurtolerantie en cumulatieve tolerantie onverkort worden toegepast bij temperaturen hoger dan of gelijk aan 0°C, maar dat deze tolerantiegrenzen bij temperaturen onder 0°C lineair aflopen naar 2% respectievelijk 4% bij -17°C (gemiddelde effectieve otmaattemperatuur in De Bilt).
	4.1.4.2	Acties met betrekking tot balanshandhaving in een tekortsituatie
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.4.2a	Indien het systeem balans signaal een tekort laat zien en de biedladder wordt afgeroepen, koopt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet in het uur van afroep van iedere balans assisterende programmaverantwoordelijke , tegen de verrekenprijs zoals bedoeld in 4.1.5.1a, de hoeveelheid gas die gelijk is aan de waarde van het portfolio onbalans signaal die betrekking heeft op het begin van het uur van afroep. Voor de berekening van het portfolio onbalans signaal is het uur van levering van dit gas gelijk aan het uur van afroep.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.4.2b	De hoeveelheid gas die de netbeheerder van het landelijk gastransportnet koopt conform 4.1.4.2a verkoopt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet tegen de verrekenprijs zoals bedoeld in 4.1.5.1a aan de onbalans veroorzakende programmaverantwoordelijke(n) naar rato van de waarde van hun portfolio onbalans signaal die betrekking heeft op het begin van het uur van afroep. Voor de berekening van het portfolio onbalans signaal is het uur van levering van dit gas gelijk aan het uur van afroep.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.4.2c	De hoeveelheid gas die de netbeheerder van het landelijk gastransportnet koopt op de biedladder conform 4.1.4.1 verkoopt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet in het uur van levering of afname tegen de verrekenprijs zoals bedoeld 4.1.5.1a aan de onbalans veroorzakende programmaverantwoordelijke(n) naar rato van de waarde van hun portfolio onbalans signaal die betrekking heeft op het begin van het uur van afroep. Dit heeft invloed op het portfolio onbalans signaal in het uur van levering of afname van dit gas .
<p>Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006.</p> <p>Besluit 102390_6/19; in werking: 16-05-2007.</p> <p>Besluit 102852/17; in werking: 07-02-2008.</p> <p>Besluit 102938/19; in werking: 18-09-2008.</p> <p>Ontwerpsbesluit 103320_3/1: 11-09-2009</p> <p>Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p>	4.1.4.3	<p>Afbouw van de dagmarge</p> <p>De dagmarge, waaronder wordt verstaan de toegestane afwijking van het cumulatieve uurverschil aan het eind van de gasdag, bedraagt 2% van de omvang van de portfolio zoals bedoeld in 4.1.4.1. Als overgangsmaatregel hanteert de netbeheerder van het landelijk gastransportnet:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Tot 1 juli 2009 een dagmarge van 36%. — Tot 1 oktober 2009 1 juli 2011 een dagmarge van 10%. De dagmarge zal nooit groter zijn dan de voor een shipper geldende cumulatieve tolerantie. — In het laatste kwartaal van 2010 zal de Raad van Bestuur van de NMa een onderzoek instellen naar de betrouwbaarheid van het stuur signaal. De resultaten van dit onderzoek vormen de basis voor de beslissing of de dagmarge zal worden afgebouwd naar 2% met ingang van 1 juli 2011.
	4.1.4.3	Acties met betrekking tot balanshandhaving in een overschotsituatie
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.4.3a	Indien het systeem balans signaal een overschot laat zien en de biedladder wordt afgeroepen, verkoopt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet in het uur van afroep aan iedere balans assisterende programmaverantwoordelijke , tegen de verrekenprijs zoals bedoeld in 4.1.5.1b, de hoeveelheid gas die gelijk is aan de waarde van het portfolio onbalans signaal die betrekking heeft op het begin van het uur van afroep. Voor de berekening van het portfolio onbalans signaal is het uur van levering van dit gas gelijk aan het uur van afroep.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.4.3b	De hoeveelheid gas die de netbeheerder van het landelijk gastransportnet verkoopt conform 4.1.4.3a koopt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet tegen de verrekenprijs zo-

Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.4.3c	<p>als bedoeld in 4.1.5.1b van de <u>onbalans veroorzakende programmaverantwoordelijke(n)</u> naar rato van de waarde van hun <u>portfolio onbalans signaal</u> die betrekking heeft op het begin van het <u>uur</u> van afroep. Voor de berekening van het <u>portfolio onbalans signaal</u> is het <u>uur</u> van levering van dit <u>gas</u> gelijk aan het <u>uur</u> van afroep.</p>
Besluit 102390_6/19; in werking: 16-05-2007. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.4.4	<p>Het verhandelen van tolerantieruimte</p> <p>Het is een <u>shipper</u> toegestaan tolerantieruimte te verhandelen. De verhandelbare tolerantie volumes betreffen uurtolerantie en cumulatieve tolerantie.</p> <p>Als de <u>netbeheerder</u> van het <u>landelijk gastransportnet</u> een noodsituatie heeft uitgeroepen zoals beschreven in 4.1.4.1, dan zal de <u>netbeheerder</u> van het <u>landelijk gastransportnet</u> maatregelen nemen in onderstaande volgorde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inzet van eventueel gecontracteerde middelen voor noodsituaties; - bindende aanwijzingen betreffende installaties voor de opslag van <u>gas</u> of <u>LNG</u> en op <u>entry-punten</u> van het <u>landelijk gastransportnet</u>; - bindende aanwijzingen op <u>exitpunten</u> van het <u>landelijk gastransportnet</u>. <p>Na afloop van de noodsituatie overleggen de <u>netbeheerder</u> van het <u>landelijk gastransportnet</u> en de betrokken <u>erkende programmaverantwoordelijke</u> over de afwikkeling van de ontstane situatie.</p>
Besluit 102390_6/19; in werking: 16-05-2007. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.4.5	<p>[vervallen] Een <u>shipper</u> dient op de dag waarop de tolerantieruimte wordt verhandeld, deze transfer gezamenlijk met de <u>shipper</u> waaraan de tolerantieruimte is verhandeld, te laten registreren bij de <u>beheerder</u> van het <u>landelijk gastransportnet</u>. Hiertoe dient een standaard formulier op de website van de <u>beheerder</u> van het <u>landelijk gastransportnet</u> te worden gebruikt.</p>
Besluit 102390_6/19; in werking: 16-05-2007. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.4.6	<p>[vervallen] De <u>beheerder</u> van het <u>landelijk gastransportnet</u> stuurt de desbetreffende <u>shippers</u> een bevestiging van de verhandelde tolerantie volumes op dezelfde dag waarop de verhandeling is aangemeld.</p>
Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.5	<p>Balanceerruimte voor wheeling en shorthaul <u>Prijs van onbalans</u></p>
Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.5.1	<p>Voor de dienst wheeling en de dienst shorthaul zijn de uurtolerantie, cumulatieve tolerantie en dagmarge resp. 2%, 4% en 2% van de omvang van de <u>portfolio</u> zoals bedoeld in 4.1.4.1. Deze grenzen zijn temperatuurafhankelijk.</p> <p>In deze paragraaf wordt verstaan onder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • marginale biedprijs: de prijs per m^3 (n:35.17) overeenkomend met de laatst afgeroepen bieding in het <u>uur</u> van afroep ten behoeve van de balanshandhaving als bedoeld 4.1.3.4; • prikkelcomponent: een bedrag per m^3 (n:35.17).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.5.1a	<p>De verrekenprijs bedraagt ingeval het <u>systeem balans signaal</u> een tekort laat zien, de marginale biedprijs vermeerderd met de prikkelcomponent;</p>
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.5.1b	<p>De verrekenprijs bedraagt ingeval het <u>systeem balans signaal</u> een overschot laat zien, de marginale biedprijs verminderd met de prikkelcomponent;</p>
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.5.2	<p>De <u>netbeheerder</u> van het <u>landelijk gastransportnet</u> streeft naar een zo laag mogelijke waarde voor de prikkelcomponent. De actuele hoogte en de methode van bepaling van de prikkelcomponent wordt door de <u>netbeheerder</u> van het <u>landelijk gastransportnet</u> gepubliceerd.</p>
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.5.3	<p>Het in een kalenderjaar voor de <u>netbeheerder</u> van het <u>landelijk gastransportnet</u> resulterende saldo van de onbalansverrekening zal de <u>netbeheerder</u> van het <u>landelijk gastransportnet</u> in het volgende kalenderjaar verrekenen via de transporttarieven.</p>
Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.6	<p>De onbalansheffing <u>Verrekening van afwijkingen van near-real-time allocaties door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet</u></p>
Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006. Besluit 102346/25; in werking: 10-10-2007. Besluit 102859_1/16; in werking: 17-06-2008. Voorstel 2007-3599: 21-09-2007 (102990). Voorstel N 2009-303: 30-09-2009	4.1.6.1	<p>Er is sprake van onbalans ingeval in een <u>portfolio</u> van een <u>shipper</u> het verschil tussen de hoeveelheid <u>entrygas</u> en <u>exitgas</u>, de ingevolge 4.1.4 en 4.1.5 vastgestelde uurtolerantie, cumulatieve tolerantie en/of de dagmarge overschrijdt, rekening houdend met de eventueel bij de <u>netbeheerder</u> van het <u>landelijk gastransportnet</u> gecontracteerde flexibiliteitsdienst. De <u>shipper</u> is voor deze onbalans een heffing verschuldigd aan de <u>netbeheerder</u> van het <u>landelijk gastransportnet</u>.</p> <p>Nadat de off line allocaties definitief zijn verklaard in de maand na afloop van de maand waarop de gegevens betrekking hebben, wordt het verschil tussen de near-real-time allocaties en de off</p>

Bestluit 102144/33; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.1.6.2 line allocaties bepaald.
In geval van onbalans waarbij de hoeveelheid **entrygas** groter is dan de hoeveelheid **exitgas** is er sprake van een positieve onbalans, in het andere geval van een negatieve onbalans. De onbalans wordt uitgedrukt in m³(n;35,17) en de grootte van de onbalans is gelijk aan de overschrijding van de desbetreffende tolerantie.

Het verschil tussen de near-real-time allocaties en de off line allocaties wordt per **gasdag** verrekend tegen het de neutrale gasprijs zoals bedoeld in 4.1.6.4.

Bestluit 102144/33; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102411/31; in werking: 01-07-2008.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.1.6.3 ~~Voor elk uur waarvoor de uurtolerantie wordt overschreden brengt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de **shipper** een heffing in rekening. Voor een positieve onbalans bedraagt deze heffing 10% van de gasprijs volgens 4.1.6.4 vermenigvuldigd met de onbalansgrootte en voor een negatieve onbalans 15% van de gasprijs volgens 4.1.6.4 vermenigvuldigd met de onbalansgrootte.~~

~~De correctie van de off line allocaties in de vierde maand na afloop van de maand waarop de gegevens betrekking hebben, wordt ook verrekend tegen de neutrale gasprijs zoals bedoeld in 4.1.6.4.~~

Bestluit 102144/33; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102411/31; in werking: 01-07-2008.
Bestluit 102411/34; in werking: 01-07-2008.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.1.6.4 De neutrale gasprijs is de daggemiddelde prijs van de Day Ahead Index Dutch TTF volgens APX TTF Hi-DAM all day index.

De neutrale gasprijs is de volumegewogen gemiddelde prijs van alle contracten die op de door **onze Minister** op grond van de Gaswet aangewezen beurs worden afgesloten op D-2, D-1 en D voor levering op D (balansdag). Hierbij is de index calculatie een continu en real-time proces en vindt de index publicatie plaats op 'near real time' basis en worden de historische gegevens worden op Internet gepubliceerd.

In formulevorm wordt de neutrale gasprijs als volgt weergegeven:

$$\text{INDEX}_D = \frac{\sum_{i=1}^x V_i P_i}{\sum_{i=1}^x V_i}$$

Waarbij:

INDEXD: 'Neutrale Gasprijs' voor de 'balansdag' (D) waarop contracten in levering gaan

Pi t/m Px: Prijzen van contracten voor levering van gas op balansdag (D)

Vi t/m Vx: Volumes van contracten voor levering van gas op balansdag (D)

x: aantal contracten afgesloten van D-2 t/m D

Bestluit 102144/33; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102411/31; in werking: 01-07-2008.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.1.6.5 [vervallen] Bij overschrijding van de cumulatieve tolerantie brengt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**, met inachtneming van 4.1.6.7, de **shipper** een heffing in rekening ter grootte van 100% van de conform 4.1.6.4 vastgestelde gasprijs vermenigvuldigd met de onbalansgrootte. Deze heffing wordt voor een **gasdag** in rekening gebracht voor het uur met de grootste positieve overschrijding en voor het uur met de grootste negatieve overschrijding van de cumulatieve tolerantie.

Bestluit 102144/33; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102411/31; in werking: 01-07-2008.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.1.6.6 [vervallen] Bij overschrijding van de dagmarge brengt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**, met inachtneming van 4.1.6.7, de **shipper** een heffing in rekening ter grootte van 100% van de conform 4.1.6.4 bepaalde gasprijs vermenigvuldigd met de onbalansgrootte.

Bestluit 102144/33; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.1.6.7 [vervallen] Indien op een **gasdag** zowel een positieve cumulatieve onbalans als een positieve dagenbalans optreedt is de **shipper** uitsluitend een heffing verschuldigd voor de grootste van deze onbalansen. Indien op een **gasdag** zowel een negatieve cumulatieve onbalans als een negatieve dagenbalans optreedt is de **shipper** uitsluitend een heffing verschuldigd voor de grootste absolute waarde van deze twee onbalansen.

Bestluit 102390_6/19; in werking: 16-05-2007.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

Netting

4.1.6.8 [vervallen] Indien uit de evaluatie van de **netbeheerders** in het eerste kwartaal van 2007 blijkt dat de totale inkomsten uit onbalansheffingen afwijken van de relevante kosten, zullen de geconstateerde overwinsten of verliezen in 2007 met terugwerkende kracht over 2006 verrekend worden. Dit om recht te doen aan het uitgangspunt dat de onbalansheffing de daadwerkelijke kosten reflecteert die onbalans veroorzaken.

Bestluit 102390_6/19; in werking: 16-05-2007.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.1.6.9 [vervallen] Vanaf 1 januari 2008 worden de inkomsten uit onbalansheffingen zo spoedig mogelijk verrekend indien de inkomsten afwijken van de kosten. Indien verrekening stelselmatig moet plaatsvinden, dient dit voor de gezamenlijke **netbeheerders** aanleiding te zijn een wijzigingsvoorstel in te dienen met betrekking tot de hoogte van de onbalansheffingen.

<p>Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p> <p>Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006. Besluit 102411/31; in werking: 01-07-2008. Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990). Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p> <p>Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006. Besluit 102411/31; in werking: 01-07-2008. Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990). Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p> <p>Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p> <p>Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p> <p>Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p> <p>Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p> <p>Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p> <p>Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006. Besluit 102411/31; in werking: 22-02-2008. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p> <p>Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p> <p>Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p> <p>Besluit 102144/33; in werking: 01-07-2006. Besluit 102646/17; vervallen: 01-07-2009.</p> <p>Besluit 102390_6/19; in werking: 16-05-2007. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p> <p>Besluit 102390_6/19; in werking: 16-05-2007. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p>	<p>4.1.7 [vervallen] Verrekening van gas (commodity)</p> <p>4.1.7.1 [vervallen] Aan het eind van de gasdag wordt de hoeveelheid gas ter grootte van de overschrijding van de dagmarge door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet verrekend met de shipper. Deze verrekening vindt plaats tegen de conform 4.1.6.4 bepaalde gasprijs.</p> <p>4.1.7.2 [vervallen] Aan het eind van de gasdag wordt de hoeveelheid gas ter grootte van het verschil tussen de hoeveelheid entrygas en exitgas, voorzover dit binnen de dagmarge valt, door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet verrekend met de shipper tegen de in 4.1.6.4 bepaalde gasprijs.</p> <p>4.1.8 [vervallen] Bepaling van het uurverschil</p> <p>4.1.8.1 [vervallen] Voor de vaststelling van het uurverschil wordt (voor een portfolio) de hoeveelheid entrygas van uur t+t' vergeleken met de hoeveelheid exitgas van uur t, waarbij t' groter is dan of gelijk is aan nul.</p> <p>4.1.8.2 [vervallen] De netbeheerder van het landelijk gastransportnet stelt, in samenhang met de balanceerruimte uitgedrukt in uurtolerantie en cumulatieve tolerantie ingevolge 4.1.2, jaarlijks de t' vast en richt zich daarbij op een optimale benutting van (de balanceerruimte van) het landelijk gastransportnet. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet publiceert de waarde van t' jaarlijks, uiterlijk 1 juli voorafgaand aan het kalenderjaar waarvoor t' geldt.</p> <p>4.1.8.3 [vervallen] In geval de netbeheerder van het landelijk gastransportnet ingevolge 4.1.8.2 een waarde groter dan nul toekent aan t', biedt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet als aanvulling op de in 4.1.8.1 weergegeven hoofdregel als keuze de mogelijkheid aan shippers om het uurverschil vast te stellen door de hoeveelheid entrygas van uur t te vergelijken met de hoeveelheid exitgas van hetzelfde uur t. Voor deze berekeningswijze zijn niet de in 4.1.2 aangegeven standaard uurtolerantie en standaard cumulatieve tolerantie van toepassing, maar stelt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet voor elke maand van het jaar de bij deze berekeningswijze behorende standaard uurtolerantie en standaard cumulatieve tolerantie vast. Voorafgaand aan elk kalenderjaar, uiterlijk 1 december, geeft de shipper bij de netbeheerder van het landelijk gastransportnet aan of de shipper voor een of meerdere portfolio's gebruik wil maken van deze berekening van het uurverschil.</p> <p>4.1.9 [vervallen] Incentivedagen</p> <p>4.1.9.1 [vervallen] De netbeheerder van het landelijk gastransportnet biedt shippers de mogelijkheid het balanceren van hun portfolio's op gasdagen met een hoge belasting van het landelijk gastransportnet zodanig uit te voeren, dat dit meer passend is bij de beperktere mogelijkheden van het gastransportnet op dergelijke dagen. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet wijst een desbetreffende gasdag aan als zogenaamde incentivetag en brengt de desbetreffende shippers hiervan op de hoogte op de dag voorafgaand aan de desbetreffende gasdag.</p> <p>4.1.9.2 [vervallen] De aangepaste regeling op de incentivetagen is uitsluitend van toepassing op de shippers/portfolio's, die zich als deelnemer aan deze regeling hebben aangemeld bij de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en die desgevraagd hebben aangetoond dat zij in staat zijn hun portfolio te kunnen sturen. De opgave voor deelname dient voorafgaand aan het kalenderjaar te geschieden, uiterlijk 1 juli en geldt voor het hele kalenderjaar.</p> <p>4.1.9.3 [vervallen] Voor de deelnemende shippers/portfolio's wordt op een incentivetag, in afwijking van de in 4.1.8.1 en 4.1.8.2 weergegeven hoofdregel, het uurverschil vastgesteld door de hoeveelheid entrygas van uur t+t'' te vergelijken met de hoeveelheid exitgas van uur t, waarbij t'' kleiner is dan t' en groter is dan of gelijk is aan nul. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet stelt jaarlijks de t'' vast en richt zich daarbij op een optimale benutting van (de balanceerruimte van) het landelijk gastransportnet.</p> <p>4.1.9.4 [vervallen] Voor de deelnemende shippers/portfolio's geldt voor de incentivetag een verruimde uurtolerantie. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet publiceert jaarlijks de factor waarmee de uurtolerantie verruimd wordt, uiterlijk 1 juni voorafgaand aan het kalenderjaar waarvoor de incentive geldt.</p> <p>4.1.10 [vervallen]</p> <p>4.1.11 [vervallen] Overige balanceringskwesaties</p> <p>4.1.11.1 [vervallen] De landelijke beheerder van het gastransportnet brengt in de volgende situaties geen onbalansheffing in rekening:</p>
--	--

- a. ~~de landelijke beheerder van het gastransportnet is niet in staat bepaalde hoeveelheden entrygas in te nemen;~~
 - b. ~~de landelijke beheerder van het gastransportnet is niet in staat bepaalde hoeveelheden exitgas ter beschikking te stellen;~~
 - c. ~~de landelijke beheerder van het gastransportnet weigert entrygas in te nemen omdat het gas niet voldoet aan de daaraan vooraf te stellen eisen;~~
 - d. ~~een netbeheerder of eindgebruiker weigeren hoeveelheden exitgas in te nemen omdat het gas niet voldoet aan de daaraan vooraf gestelde eisen~~
- indien en voorzover deze onbalansheffing in de situaties genoemd onder a, b, c, en d niet in redelijkheid aan de shipper kan worden toegerekend.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

4.2 Uitvoering van transport

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

4.2.1 Algemeen

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.2.1.1 De netbeheerder van het landelijk gastransportnet kent aan elke shipper-erkende programmaverantwoordelijke voor elk portfolio een unieke identificatie toe.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.2.1.2 Berichtenuitwisseling tussen de shipper-erkende programmaverantwoordelijke en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet met betrekking tot de uitvoering van transport zal plaatsvinden via een door deze netbeheerder geaccepteerd en vooraf afgestemd en getest communicatieprotocol.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

4.2.2 Nomineren

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.2.2.1 Nominaties van shippers-erkende programmaverantwoordelijken geven de door de shipper-erkende programmaverantwoordelijke gewenste hoeveelheid te transporteren gas op een entrypunt of exitpunt aan. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet gebruikt de nominaties in de planning van het gastransport (met het oog op het efficiënt bedrijven van het landelijk gastransportnet), voor en de toekenning van eventuele afschakelbare entry- of exitcapaciteit en in het allocatieproces.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.2.2.2 Een shipper-erkende programmaverantwoordelijke dient voor elke gasdag voor elk entrypunt en exitpunt voor elk portfolio een nominatie in bij de netbeheerder van het landelijk gastransportnet. Een nominatie dient uiterlijk om 14.00 uur op de dag vóór de gasdag waarop de nominatie betrekking heeft door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet ontvangen te zijn. Indien een nominatie niet wordt ontvangen door deze netbeheerder, dan wordt aangenomen dat de nominatie nul is voor het desbetreffende uur en entrypunt of exitpunt.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102346/25; in werking: 10-10-2007.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.2.2.3 De shipper-erkende programmaverantwoordelijke is bevoegd hernominaties te sturen naar de netbeheerder van het landelijk gastransportnet. Voor entrypuncten en exitpunten moet een hernominatie twee uren voor aanvang van het uur waarop deze betrekking heeft door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet zijn ontvangen. Voor entrypuncten en exitpunten op het TTF moet Van een ontvangen hernominatie neemt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet alleen wijzigingen in behandeling die betrekking hebben op uren in de gasdag die na het ontvangststijdstip van de hernominatie liggen, rekening houdend met de leadtime voor hernominaties. De leadtime bedraagt een hernominatie een half uur voor-aanvang van het of twee uur waarop deze betrekking heeft door de . De netbeheerder van het landelijk gastransportnet zijn ontvangen. Van een ontvangen hernominatie worden daarom alleen wijzigingen in behandeling genomen die betrekking hebben op uren in de gasdag, die minstens twee uur na het ontvangststijdstip van de hernominatie liggen publiceert op haar website een lijst met punten waarvoor de leadtime een half uur bedraagt en de per punt geldende voorwaarden. Voor alle overige punten waar hernominaties mogelijk zijn geldt een leadtime van twee uur.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.2.2.4 Voor een entrypunt vermeldt een nominatie voor een gasdag voor elk uur van die gasdag een hoeveelheid gas, de portfolio van de shipper-erkende programmaverantwoordelijke, het entrypunt en de partij waarvan gas (eventueel administratief) wordt overgenomen. Voor een exitpunt bevat een nominatie voor een gasdag voor elk uur van die gasdag een hoeveelheid gas, de portfolio van de shipper-erkende programmaverantwoordelijke het exitpunt en de partij waaraan gas (eventueel administratief) wordt overgedragen.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.2.2.5 De netbeheerder van het landelijk gastransportnet kan de shipper-erkende programma-verantwoordelijke voor bepaalde entrypuncten of exitpunten tijdelijk vrijstelling verlenen van de verplichting tot nomineren. De voorwaarden waaronder de netbeheerder van het landelijk gastransportnet deze vrijstelling verleent, worden door hem op zijn website vooraf gepubliceerd. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet verleent geen vrijstelling voor zover een dergelijke vrijstelling zich niet zou verdragen met handhaving van de integriteit (veiligheid, doelmatigheid en betrouwbaarheid) van het landelijk gastransportnet of als de nominaties vereist zijn voor het allocatieproces.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.2.3 Matching en confirmatie

4.2.3.1 **Confirmaties** van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** geven de hoeveelheden **gas** aan die hij voor de **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** gaat transporteren. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** stelt de inhoud van de confirmaties vast op basis van de **nominaties** van de **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** en de uitkomst van een toetsingsprocedure.

4.2.3.2 De toetsingsprocedure bestaat uit één of twee stappen: de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** toetst elke **(her)nominatie** van de **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** aan de voorwaarden van de relevante overeenkomst en – indien van toepassing – matcht deze met de **(her)nominatie** van andere **shippers-erkende programmaverantwoordelijken** in het **landelijk gastransportnet** of met informatie verkregen van aangrenzende **netbeheerders**.

4.2.3.3 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** stuurt – zo vroeg mogelijk in het tijdvak tussen 14.00 uur en 16.00 uur op de dag vóór de **gasdag** waarop de **(her)nominatie** betrekking heeft die uiterlijk om 14.00 uur op die dag door hem is ontvangen – een **confirmatie** aan de **shipper-erkende programmaverantwoordelijke**. Voor zover meer dan de gecontracteerde **entry- of exitcapaciteit** wordt genomineerd stuurt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** een **confirmatie** voor hoeveelheid nul naar de **shipper-erkende programmaverantwoordelijke**. In geval van afschakeling zal de **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** middels een afschakelbericht op de hoogte worden gesteld. Dit afschakelbericht kan deel uitmaken van de **confirmatie**.

4.2.3.4 In geval van een **hernominatie** stuurt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** een **confirmatie** zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval voor aanvang van het **uur** waarop de **hernominatie** betrekking heeft, aan de **shipper-erkende programmaverantwoordelijke**.

4.2.3.5 De hoeveelheden **gas** die in de **nominaties** zijn aangegeven, worden bevestigd in de **confirmatie** als uit de toetsingsprocedure in 4.2.3.2 blijkt dat dit toegestaan en mogelijk is. In andere gevallen wijken de gegevens in de **confirmatie** af van de gegevens in de **nominaties**. De geconfirmeerde hoeveelheden **gas** zijn nooit hoger dan de genomineerde hoeveelheden **gas**.

Het is de verantwoordelijkheid van de **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** om te controleren of een **confirmatie** is ontvangen en om kennis te nemen van de inhoud van de **confirmatie**.

4.3 Allocatie

4.3.1 Algemeen

4.3.1.1 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** gebruikt allocatiegegevens om het gebruik van het **landelijk gastransportnet** per **uur** door **netgebruikers** vast te stellen.

4.3.1.2 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** maakt gebruik van allocatiegegevens bepaald conform het gestelde in de Allocatievoorwaarden Gas, ~~aangevuld met allocatiegegevens gebaseerd op eigen metingen, confirmaties en gegevens aangeleverd door shippers en/of aangrenzend netbeheerders.~~

4.3.1.3 ~~[vervallen] De shipper zal de netbeheerder van het landelijk gastransportnet met betrekking tot elke gasmaand voorzien of laten voorzien van de allocatiegetallen voor elk uur betreffende entripunten en betreffende exitpunten, waar deze netbeheerder niet de meting verricht. De shipper zal deze getallen (doen) aanleveren na afloop van de gasmaand waarop deze getallen betrekking hebben op een tijdstip dat in lijn is met het tijdschema dat is vastgelegd in de Allocatievoorwaarden Gas.~~

4.3.2 [vervallen] Allocatirollen

4.3.2.1 ~~[vervallen] Paragraaf 4.3.2.2 t/m 4.3.2.4 geldt niet voor exitpunten tussen het landelijk gastransportnet en een regionaal gastransportnet.~~

4.3.2.2 ~~[vervallen] Voor elk entripunt of exitpunt waarop tegelijkertijd meerdere shippers actief zijn, neemt elk van deze shippers ter verdeling van de totale hoeveelheid een allocatirol op zich. De beschikbare en door de shipper te kiezen allocatirollen en de voorwaarden waaronder een shipper een bepaalde allocatirol kan verkrijgen worden door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet op zijn website gepubliceerd.~~

4.3.2.3 ~~[vervallen] De shipper kan uiterlijk vijf werkdagen voor de ingangsdatum van de allocatirol een schriftelijk verzoek bij de netbeheerder van het landelijk gastransportnet indienen om de bestaande allocatirol te wijzigen.~~

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.3.2.4

Indien op een punt al één of meerdere **shippers** actief zijn en de nieuwe allocatieregime is slechts uitvoerbaar indien de allocatieregime van die andere **shipper(s)** wordt gewijzigd dan wel indien aan de allocatieregime van alle op het punt actieve **shippers** nadere voorwaarden worden gesteld, dan stelt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de **shippers** hiervan op de hoogte. In onderling overleg dient dan tot een allocatieregime te worden besloten dat past binnen de door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** op zijn website gepubliceerde mogelijkheden. Indien uiterlijk vijf **werkdagen** voor de ingangsdatum van de allocatieregime het overleg niet heeft geleid tot een oplossing, dan wijst de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de allocatieregime toe en stelt de betrokken **shippers** hiervan op de hoogte. Een nieuwe allocatieregime op een punt treedt op de eerste **gasdag** van een **gasmaand** in werking.

[vervallen] Indien op een **entrypunt** of **exitpunt** een allocatieregime wordt toegevoegd of vervalt en deze wijziging heeft consequenties voor de allocatieregime(n) van de overige op dat punt actieve **shipper(s)**, stelt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de overige **shipper(s)** ten minste drie **werkdagen** voor de datum van de verandering daarvan op de hoogte.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102646/17; in werking: 01-07-2009.

4.4

Onderhoud en beperking van transport en kwaliteitsconversie

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
Voorstel N 2009-278: 05-06-2009 (103275).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.4.1

Activiteiten van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** die naar zijn redelijke inschatting waarschijnlijk leiden tot beperking van diensten worden, tenzij er sprake is van omstandigheden waarin er onvoldoende tijd is om dit te doen, enkel ten uitvoer gebracht na overleg met de betrokken **shippers-erkende programmaverantwoordelijken** en **direct aangeslotenen** over het tijdstip en de duur van de beperking. Bij het vaststellen van het tijdstip en de duur van de beperking houdt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** rekening met de belangen van de **shippers-erkende programmaverantwoordelijken** en **direct aangeslotenen** voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is.

Gepland onderhoud wordt ten minste twee maanden voorafgaand aan de **gasdag** waarop dit de uitvoering van diensten van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zou kunnen beïnvloeden aangekondigd. Indien het noodzakelijk is om diensten te beperken, is de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** gerechtigd **de het** desbetreffende **capaciteit met betrekking tot** transport en **de daaraan gerelateerde** kwaliteitsconversie te verminderen. De rechten van de **shippers-erkende programmaverantwoordelijken** en **direct aangeslotenen** op gebruik van de door hen bij de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** gecontracteerde **transportconversie-, entry en exitcapaciteit en daaraan gerelateerde kwaliteitsconversie** worden in overeenstemming daarmee verminderd. Wanneer de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** gepland onderhoud, verlegging of nieuwbouw noodzakelijk acht, verschaft hij op verzoek van de **shipper-erkende programmaverantwoordelijke of direct aangeslotenen** passend bewijs van deze noodzaak. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** spant zich in om beperking van diensten tot een absoluut minimum te beperken.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102646/17; in werking: 01-07-2009.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
Voorstel 2007-3599: 21-09-2007 (102990).
Voorstel N 2009-278: 05-06-2009 (103275).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.4.2

Voor zover de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** in enig **uur**, door een niet aan de **shipper-erkende programmaverantwoordelijke of direct aangeslotenen** toe te rekenen oorzaak, niet in staat is om (een deel van) het gecontracteerde **gast**transport en de daaraan gerelateerde kwaliteitsconversie uit te voeren en dit leidt tot een merkbare beperking in het gebruik van de transportdienst, wordt het verschuldigde bedrag voor bij de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** gecontracteerde **transportentry en/of exitcapaciteit** en de daaraan gerelateerde kwaliteitsconversie verminderd naar verhouding van de beperking. **De restitutie wordt slechts geëffectueerd nadat de duur van de merkbare beperking een drempelwaarde heeft overschreden. Deze drempelwaarde is afhankelijk van de oorzaak van de merkbare beperking:**
- **in geval van niet gepland onderhoud/incidenten is de drempelwaarde 24 uur;**
- **in geval van gepland onderhoud is de drempelwaarde 1 week.**

De **korting restitutie** wordt gebaseerd op honderd procent van het verschuldigde bedrag voor de gecontracteerde dienst rekening houdend met de duur **van de beperking voor zover deze de drempelwaarde overschrijdt** en de omvang van de beperking.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102646/17; in werking: 01-07-2009.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
Voorstel N 2009-278: 05-06-2009 (103275).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.4.3

In geval van beperking van **transportconversie-, entry of exitcapaciteit** wordt de voor de **shippers-erkende programmaverantwoordelijken** beschikbare **transportconversie-, entry of exitcapaciteit** door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** pro rata toegewezen op basis van de door hen gecontracteerde **transportconversie-, entry of exitcapaciteit**. **Daarbij wordt de exitcapaciteit in verband waarmee de shippers-erkende programmaverantwoordelijken in het aansluitingenregister van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet staan vermeld, meegeteld bij de bepaling van de door hen gecontracteerde exitcapaciteit.**

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).

4.4.4

Voor **afschakelbare entry- of exitcapaciteit** vindt 4.4.2 geen toepassing in geval van een beperking van **entry- of exitcapaciteit** door het gebruik van **vaste (niet afschakelbare) entry- of exitcapaciteit**.

Bestluit 102646/17; in werking: 01-07-2009.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.4.5

De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** monitort de hoeveelheid beschikbare

kwaliteitsconversie. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** kan kwaliteitsconversie uitvoeren tot het niveau waarop de haar ter beschikking staande middelen zijn uitgenut. Bij kwaliteitsconversie ter verlaging van de verbrandingswaarde gaat het om de beschikbaarheid van **gas** met een lagere verbrandingswaarde dan de doelwaarde, waaronder synthetisch geproduceerd stikstof. Bij kwaliteitsconversie ter verhoging van de verbrandingswaarde gaat het om de beschikbaarheid van **gas** met een hogere verbrandingswaarde dan de doelwaarde. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** beschikt in dit geval niet over synthetisch geproduceerd **gas**. Op het moment dat er een tekort aan kwaliteitsconversie dreigt, zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** dit voor zover mogelijk aan de betrokken **shippers erkende programmaverantwoordelijken** melden met een vooraankondigingstijd van minimaal 4 uur. Na deze melding kan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** contact opnemen met betrokken **shippers erkende programmaverantwoordelijken** met het verzoek het gebruik van de door hen gecontracteerde **transportcapaciteit** zodanig bij te stellen dat het dreigende tekort aan kwaliteitsconversie wordt afgewend.

Besluit 102646/17; in werking: 01-07-2009.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.4.6

In uitzonderlijke gevallen kan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** vanwege beperking van kwaliteitsconversie niet tegemoetkomen aan **(her)nominaties** voor het gebruik van niet **afschakelbare transportcapaciteit**. In een dergelijk geval heeft de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** het recht aanwijzingen aan **shippers erkende programmaverantwoordelijken** te geven hun **(her)nominaties** zodanig, als voorgeschreven door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**, aan te passen dat de systeemintegriteit van het **landelijk gastransportnet** kan worden gehandhaafd. **Shippers Erkende programmaverantwoordelijken** zijn verplicht deze aanwijzingen op te volgen. Voor zover mogelijk zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de aanwijzingen naar evenredigheid over de verorzakers van het probleem verdelen.

Besluit 102646/17; in werking: 01-07-2009.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

4.4.7

Onbalansen die het gevolg zijn van de maatregelen als bedoeld in 4.4.5 en 4.4.6 en die optreden in de periode waarop deze maatregelen betrekking hebben en de eerste 24 uren aansluitend hierop, ondanks dat **shippers erkende programmaverantwoordelijken** de redelijkerwijs van hen te vergen inspanningen hebben geleverd om hun **portfolio** in balans te houden, worden met de **netbeheerder** van het **landelijk gastransport** verrekend tegen de gasprijs conform 4.1.6.4.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

5 Overeenkomsten

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

5.1 Aangaan van overeenkomsten

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102346/25; in werking: 10-10-2007.
Voorstel N 2009-278: 05-06-2009 (103275).

5.1.1 Een geïnteresseerde kan, onverminderd het bepaalde in 2.1.2b, [2.1.2.c](#) en 3.2.1, laatste alinea, een dienst contracteren door daartoe een verzoek bij de **netbeheerder** van het **landelijk gas-transportnet** in te dienen. Het verzoek dient volledig te zijn en dient tijdig, rekening houdende met de termijn van afhandeling, vóór de gewenste startdatum van de dienst te zijn ingediend op een door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** op zijn website aangegeven wijze. De termijn van afhandeling is de periode van maximaal 10 **werkdagen** vanaf de datum dat een verzoek tot offerte of contractering van diensten, dat voldoet aan alle vereisten, door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** is ontvangen. De termijn van afhandeling begint op de dag van ontvangst, mits het verzoek voor 12.00 uur is ontvangen. Komt het verzoek na 12.00 uur binnen, dan begint de termijn van afhandeling de volgende **werkdag**. In geval van maatwerk (een dienst welke niet wordt beschreven in de Transportvoorwaarden Gas – LNB) zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de aanvrager binnen 10 **werkdagen** op de hoogte brengen dat de aanvraag een maatwerkdienst betreft; hiervoor geldt een redelijke termijn van afhandeling, afhankelijk van de aard van de aanvraag, in plaats van genoemde 10 **werkdagen**.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102646/17; in werking: 01-07-2009.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).

5.1.2 Na ondertekening door een geïnteresseerde van een verklaring van aanvaarding voor dagcontracten, is de termijn van afhandeling van dagcontracten voor **transportcapaciteit** korter; een overeenkomst betreffende dagcapaciteit als bedoeld in 5.2.1 kan in dat geval worden gesloten binnen een periode van de zevende **werkdag** tot de tweede **werkdag** 12.00 uur voorafgaand aan de startdatum van de dienst.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
Voorstel 2007-3599: 21-09-2007 (102990).

5.1.3 ~~Vervallen~~ De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** wijst diensten **entry en exit-capaciteit en kwaliteitsconversie toe aan geïnteresseerden op basis van transparantie, non-discriminatie en efficiënt gebruik van het landelijk gastransportnet**. Bij de verschillende diensten is aangegeven hoe de dienst door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** aan geïnteresseerden wordt toegewezen. Onder omstandigheden waarbij bijvoorbeeld een andere methode van toewijzen een efficiënter gebruik van het **landelijk gastransportnet** mogelijk maakt of de markt beter gefaciliteerd kan worden kan de **netbeheerder** van het **landelijk gas-transportnet** afwijken van de aangegeven methode van toewijzen.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102646/17; in werking: 01-07-2009.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).

5.1.4 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** toetst elk verzoek om een dienst aan de beschikbare kredietruimte en aan de op dat moment beschikbare **transportconversie-, entry- of exitcapaciteit**.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

5.1.5 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** reageert binnen de termijn van afhandeling zoals bedoeld in 5.1.1 op een verzoek door toezending van de contractdocumentatie aan de geïnteresseerde of – in het geval van weigering van het gevraagde – door een gemotiveerde afwijzing van het verzoek.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).

5.1.6 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** voorziet elk volledig verzoek bij ontvangst van een tijdstempel. Deze **netbeheerder** gebruikt dit tijdstempel bij **afschakelbare** diensten in voorkomende gevallen voor het bepalen van de afschakelvolgorde. Een volledig verzoek vermeldt in ieder geval de contractperiode, de dienst, indien relevant het **entrypunt** of **exitpunt**, de identiteit van de geïnteresseerde, alsmede, indien relevant, de indicatie of deze ook **afschakelbare diensten transportcapaciteit** accepteert.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

5.1.7 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** kan met het oog op ingrijpende veranderingen in de gasmarkt tijdelijk voor bepaalde categorieën marktpartijen afwijken van de in 5.1 neergelegde regels. Zo heeft de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** in het verleden overgangsregelingen zoals leerjaren toegepast, teneinde de markt de mogelijkheid te geven te anticiperen op de veranderingen in de gasmarkt.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

5.2 Termijnen

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102646/17; in werking: 01-07-2009.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).

5.2.1 **Transportcapaciteit** kan worden gecontracteerd door middel van een dagcontract voor een termijn van één of meer **gasdagen** (dagcapaciteit) of door middel van een maandcontract voor één of meer **gasmaanden** (maandcapaciteit). De gecontracteerde **conversie-, entry- of exitcapaciteit** in een dag- of maandcontract dient over de gehele contractperiode constant te zijn. Een overeenkomst betreffende maandcapaciteit eindigt altijd op de laatste dag van de desbetreffende **gasmaand**.

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102646/17; in werking: 01-07-2009.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).

5.2.2 Een overeenkomst betreffende **transportcapaciteit** met een looptijd van één of meer **gasdagen** kan slechts worden gesloten binnen een periode van drie maanden voorafgaand aan de

Voorstel 2007-3599: 21-09-2007 (102990).

5.2.3

startdatum, rekening houdend met de termijn van afhandeling zoals bedoeld in 5.1.1.

Om misbruik te voorkomen kan gedurende de wintermaanden door middel van een dagcontract maximaal 5% van de totale niet afschakelbare entry- of exitcapaciteit op het betreffende entry- of exitpunt worden gecontracteerd. Indien marktpartijen kunnen aantonen dat de entry- of exitcapaciteit niet wordt afgesloten met dit oogmerk kan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet dagcontracten afsluiten boven genoemd percentage.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

5.3

Gevolgen van beëindiging van overeenkomsten

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

5.3.1

Vanaf het moment dat de netbeheerder van het landelijk gastransportnet op basis van 3.3 de erkenning van een **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** intrekt of een overeenkomst beëindigt, heeft deze netbeheerder geen verplichting meer tot het uitvoeren van diensten ten behoeve van deze partij c.q. met betrekking tot de beëindigde overeenkomst.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

6 Informatieverstrekking

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

6.1 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** informeert alle partijen die door een onderbreking van het **landelijk gastransport** worden getroffen zo spoedig mogelijk omtrent aard, omvang en duur van de onderbreking.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

6.2 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** verstrekt op zijn website informatie over dreigende schaarste in het **gastransportnet**. Deze informatie wordt maandelijks geactualiseerd.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

6.3 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** publiceert op zijn website tenminste de volgende gegevens (behoudens de gegevens die op grond van artikel 37 van de Gaswet als vertrouwelijk worden aangemerkt):

Besluit 102379_1/52; in werking: 01-11-2007.

Besluit 102646/17; in werking: 01-07-2009.

Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).

- een opsomming en beschrijving van alle **entrypunten** en **exitpunten**;
- een opsomming van alle in het tariefsysteem gehanteerde **entrypunten** en **exitpunten**; en
- van de **(bidirectionele) entrypunten en/of exitpunten** die op de Nederlandse grens liggen:

Soort informatie	Verleden	Toekomst	Periode
Niet afschakelbare entry- en/of exitcapaciteit			
Totaal	3 jaar	5 jaar	Per dag
Geboekt	3 jaar	5 jaar	Per dag
Beschikbaar	3 jaar	5 jaar	Per dag
Genomineerd	--	Som nominaties	Per uur
Gebruikt (Som allocaties)	3 jaar	--	Per uur
Afschakelbare entry- en/of exitcapaciteit			
Totaal	3 jaar	5 jaar	Per dag
Geboekt	3 jaar	5 jaar	Per dag
Beschikbaar	3 jaar	5 jaar	Per dag
Genomineerd	--	Som nominaties	Per uur
Gebruikt (Som allocaties)	3 jaar	--	Per uur
Backhaul entry- of exitcapaciteit			
Totaal	3 jaar	5 jaar	Per dag
Geboekt	3 jaar	5 jaar	Per dag
Beschikbaar	3 jaar	5 jaar	Per dag
Genomineerd	--	Som nominaties	Per uur
Gebruikt (Som allocaties)	3 jaar	--	Per uur
Conversiecapaciteit			
Geboekt	--	5 jaar	Per dag
Beschikbaar	--	5 jaar	Per dag

Soort informatie	Verleden	Toekomst	Periode
Transportcapaciteit totaal	3 jaar	5 jaar	Per dag
Transportcapaciteit beschikbaar	3 jaar	5 jaar	Per dag
Transportcapaciteit geboekt	3 jaar	5 jaar	Per dag
Transportcapaciteit genomineerd	--	Alle nominaties	Per uur
Transportcapaciteit gebruikt	3 jaar	--	Per uur
Afschakelbaar geboekt	3 jaar	5 jaar	Per dag
Afschakelbaar genomineerd	--	Alle nominaties	Per uur
Afschakelbaar gebruikt	3 jaar	--	Per uur
Backhaul totaal	3 jaar	5 jaar	Per dag
Backhaul beschikbaar	3 jaar	5 jaar	Per dag
Backhaul geboekt	3 jaar	5 jaar	Per dag
Backhaul genomineerd	--	Alle nominaties	Per uur
Backhaul gebruikt	3 jaar	--	Per uur

Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).

6.4 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** actualiseert jaarlijks de tranches behorende bij **backhaul** en **afschakelbare entry- en exitcapaciteit** en publiceert deze op zijn website conform 6.3.

Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).

6.5 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** publiceert een actueel overzicht van **entrypunten** en **exitpunten** in het **landelijk gastransportnet** op zijn website conform 6.3.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

7

Overige bepalingen

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

7.1

De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** stelt al hetgeen redelijkerwijs binnen zijn vermogen ligt in het werk om onderbreking van het **landelijk gastransport** te voorkomen, of indien een onderbreking optreedt, deze zo snel mogelijk te verhelpen.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

7.2

De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** registreert de kwaliteitsindicatoren zoals bedoeld in de Regeling kwaliteitsaspecten netbeheer elektriciteit en gas.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

7.3

Besluit 102379_1/52; in werking: 01-11-2007.

De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** maakt het mogelijk dat **gas**, dat zich in het **landelijk gastransportnet** bevindt, wordt verhandeld via de **TTF**. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** kan administratieve en operationele voorwaarden stellen aan het gebruik van de **TTF**.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.

7.4

Besluit 102379_1/52; in werking: 01-11-2007.

Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).

De netbeheerder van het landelijk gastransportnet houdt voor het transport van gas geen reservecapaciteit aan, behalve voor pieklevering.

Bijlage 1 Kredietwaardigheidsisen

B1.1 Een partij die ~~shipper erkende programmaverantwoordelijke~~ of ~~aangeslotene met exitcapaciteit~~ wenst te worden ~~en de direct aangeslotene~~ dienten aan de kredietwaardigheidsisen te voldoen die voortvloeien uit een kredietanalyse uitgevoerd door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** overeenkomstig het bepaalde in deze Bijlage 1, afhankelijk van de risicocategorie waarin deze partij op basis van die kredietanalyse wordt ingedeeld.

B1.2 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** voert de kredietanalyse als volgt uit:

- bij het bepalen van de risicocategorie wordt mede rekening gehouden met relaties tot moederbedrijven of gelieerde bedrijven
- indien sprake is van een gepubliceerde kredietwaardering, wordt de laagste van de kredietwaarderingen zoals gepubliceerd door Moody's of Standard & Poors gebruikt.
- indien geen gepubliceerde kredietwaardering van de partij beschikbaar is, dan wordt een risicocategorie bepaald op basis van de jaarrapporten (jaarverslag + jaarrekening) van de afgelopen drie jaar. De belangrijkste financiële kengetallen hierbij zijn liquiditeit, solvabiliteit en rentabiliteit.
- Bij het ontbreken van een gepubliceerde kredietwaardering dan wel de jaarrapporten van de afgelopen drie jaar wordt de ~~shipper erkende programmaverantwoordelijke~~ of ~~aangeslotene met exitcapaciteit~~ ~~direct aangeslotene~~ ingedeeld in de risicocategorie hoog.

Tabel 1: Gepubliceerde kredietwaarderingen en risicocategorie

Credit rating Moody's	Credit rating Standard & Poors	Risico Categorie
Aaa, Aa, A	AAA, AA, A	Laag
Baa1, Baa2	BBB+, BBB	Midden
Baa3 of lager	BBB- of lager	Hoog

B1.3 In uitzonderlijke gevallen, zoals bij een "negative outlook" van Moody's of Standard & Poors, grote verplichtingen die niet in de balans zijn opgenomen, extreme uitkomsten van financiële ratio's, of bijzondere ontwikkelingen binnen het bedrijf of de bedrijfstak, zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** er toe over gaan de partij in een hogere of lagere risicocategorie te plaatsen.

B1.4 Financiële zekerheid

Een ~~shipper erkende programmaverantwoordelijke~~ of ~~aangeslotene met exitcapaciteit~~ ~~direct aangeslotene~~ die door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportbedrijf** wordt ingedeeld in risicocategorie hoog dient financiële zekerheid te verschaffen. ~~De netbeheerder van het landelijk gastransportnet maakt de financiële zekerheden die hij in elk geval accepteert bekend op zijn website. De hoogte van de kredietlimiet is in dat geval gelijk aan de hoogte van de afgegeven financiële zekerheid.~~

~~De hoogte van de Een erkende programmaverantwoordelijke of direct aangeslotene die door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet wordt ingedeeld in risicocategorie laag of midden kan ervoor kiezen aanvullende financiële zekerheid te verschaffen om zijn kredietlimiet te verhogen. De hoogte van de kredietlimiet moet minstens de exposure dekken.~~

~~De netbeheerder van het landelijk gastransportnet maakt de financiële zekerheden die hij in elk geval accepteert bekend op zijn website. De geldigheidstermijn van de financiële zekerheid dient minstens 2 maanden langer te zijn dan de einddatum van het contract.~~

B1.5 Exposure

De totale exposure bestaat uit

- de exposure met betrekking tot het contracteren van diensten; en
- de exposure met betrekking tot balancering

ad 1.

De exposure van contracten met een looptijd van meer dan 3 maanden is voor de ~~shipper erkende programmaverantwoordelijke~~ gelijk aan de waarde van ~~53~~ maal de maximale maandfactuur (exclusief BTW) ~~en is voor de aangeslotene met exitcapaciteit gelijk aan de waarde van 3 maal de maximale maandfactuur (exclusief BTW) minus € 20.000,- per maand.~~

Voor kortere contracten is de exposure zoveel lager als volgt uit de verhouding tussen de looptijd en de periode van 3 maanden.

~~De exposure voor een shipper met een balancerende allocatirol op een exitpunt verbonden met een direct aangeslotene wordt verhoogd met de waarde van 2 maal de maximale maandfactuur (exclusief BTW) van de direct aangeslotene met betrekking tot dat exitpunt.~~

~~De exposure van contracten is voor de direct aangeslotene gelijk aan de waarde van 3 maal de maximale maandfactuur (exclusief BTW) minus € 20.000.- per maand.~~

~~De geldigheidstermijn van de financiële zekerheid dient minstens 2 maanden langer te zijn dan de einddatum van het contract. De aangeslotene met exitcapaciteit dient uiterlijk twee maan-~~

den voor de ingangsdatum van het contract financiële zekerheid te verschaffen. De exposure van contracten wordt vermeerderd met eventuele facturen die langer dan twee maanden open staan.

Ad 2.

De exposure met betrekking tot balancering is gelijk aan de maximaal gerealiseerde exposure met betrekking tot balancering in de voorgaande twaalf maanden ('hoofregel').

De gerealiseerde exposure met betrekking tot balancering wordt berekend als het netto resultaat van de som van:

1. de actuele waarde van het **portfolio onbalans signaal** vermenigvuldigd met de gasprijs zoals beschreven in 4.1.6.4; en
2. de Openstaande bedragen (al dan niet gefactureerd) naar aanleiding van de inzet van de biedladder; en
3. de Openstaande facturen in verband met de verrekening van afwijkingen tussen de comptabele allocaties en de near real time waarden conform 4.1.6.

Degene die een aanvraag indient bij de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet om erkend programmaverantwoordelijke** te worden, dient de maximale hoeveelheid **gas** op te geven die in een periode van drie dagen zal worden geleverd en waarvoor hij **programmaverantwoordelijkheid** zal dragen.

De eerste twaalf maanden na de erkenning is de exposure met betrekking tot balancering voor deze **erkende programmaverantwoordelijke** gelijk aan de opgegeven hoeveelheid, vermenigvuldigd met het jaargemiddelde van de gasprijs zoals beschreven in 4.1.6.4. Indien de volgens de hoofregel berekende gerealiseerde exposure op enig moment in deze periode van twaalf maanden hoger is dan de in de voorgaande zin beschreven exposure geldt vanaf dat moment de hoofregel.

Als overgangsregeling geldt gedurende een periode van twaalf maanden na de inwerkingtreding van dit artikel dat de exposure met betrekking tot balancering gelijk blijft aan twee vijfde deel van de totale exposure zoals die geldt op de datum van de inwerkingtreding. Indien de volgens de hoofregel berekende gerealiseerde exposure op enig moment in deze periode van twaalf maanden hoger is dan de in de voorgaande zin beschreven exposure met betrekking tot balancering geldt vanaf dat moment de hoofregel.

Besluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Besluit 102346/25; in werking: 10-10-2007.
Voorstel N 2009-278: 05-06-2009 (103275).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

B1.56

Kredietlimiet

Voor elke **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit direct aangeslotene** stelt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** een **initiële kredietlimiet** vast op basis van een analyse van financiële documenten.

Ten behoeve van de financiële analyse verschaft de **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit direct aangeslotene** informatie aan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** aangaande de structuur van de groep van bedrijven waartoe de **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit direct aangeslotene** behoort en het uiteindelijke moederbedrijf en de door een accountant goedgekeurde jaarrekeningen van de afgelopen 3 jaar (inclusief balans, winst en verliesrekening, kasstromen en toelichting bij de jaarstukken).

Een **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit direct aangeslotene** kan contracten afsluiten met de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** totdat de kredietlimiet is bereikt. Een **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit direct aangeslotene** die wordt ingedeeld in risicocategorie hoog heeft een kredietlimiet die gelijk is aan de afgegeven financiële zekerheid. Een **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit direct aangeslotene** die wordt ingedeeld in risicocategorie midden heeft een **initiële kredietlimiet** die overeenkomt met een percentage van 3% van het reële eigen vermogen en kan eventueel zijn kredietlimiet verhogen door aanvullende financiële zekerheid te vestrekken. Een **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit direct aangeslotene** die wordt ingedeeld in risicocategorie laag heeft een **initiële kredietlimiet** die overeenkomt met een percentage van 6% van het reële eigen vermogen en kan eventueel zijn kredietlimiet verhogen door aanvullende financiële zekerheid te vestrekken.

Voor partijen in elke risicocategorie zijn aanvullende financiële zekerheden vereist als de exposure boven de kredietlimiet komt.

Als een **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** ondanks een verzoek van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** deze aanvullende zekerheden binnen één werkdag na ontvangst van een hiertoe strekkend verzoek weigert te overleggen, zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** alle **leveranciers** informeren, dat geen switchberichten meer zullen worden geaccepteerd waarin deze **shipper-erkende programmaverantwoordelijke** voorkomt en zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** alle **erkende program-**

maverantwoordelijken informeren dat geen (deel)nominaties voor verkooptransacties op het virtuele handelspunt van deze erkende programmamaverantwoordelijke meer zullen worden geaccepteerd.

In uitzonderlijke gevallen, zoals extreme uitkomsten van financiële ratio's of bijzondere ontwikkelingen binnen het bedrijf of de bedrijfstak, zalkan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet er toe over gaan om de partij een hogere of lagere kredietlimiet toe te kennen.

De netbeheerder van het landelijk gastransportbedrijfnet verschafft de shipper-erkende programmamaverantwoordelijke of aangeslotene met exitcapaciteit direct aangeslotene op verzoek informatie over de actuele kredietruimte.

Voor shippers-erkende programmamaverantwoordelijken en aangeslotene met exitcapaciteit direct aangeslotene in risicocategorie laag of midden kan op basis van de operationele cashflow en de winst een hogere of lagere kredietlimiet toegekend worden:

- indien de nettowinst positief is, wordt de berekende-initiële kredietlimiet verhoogd met 10%;
- indien de nettowinst negatief is, wordt de berekende-initiële kredietlimiet verlaagd met 10%;
- indien de operationele cashflow positief is, wordt de berekende-initiële kredietlimiet verhoogd met 5%;
- indien de operationele cashflow negatief is, wordt de initiële kredietlimiet verlaagd met 5%.

B1.67 Informatieverstrekking

De shipper-erkende programmamaverantwoordelijke of aangeslotene met exitcapaciteit direct aangeslotene dient de netbeheerder van het landelijk gastransportnet terstond te informeren over elke verandering of situatie die redelijkerwijs kan leiden tot een andere uitkomst van de kredietanalyse.

B1.78 Aanmerkelijke verandering van de kredietwaardigheid

Een shipper-erkende programmamaverantwoordelijke of aangeslotene met exitcapaciteit direct aangeslotene dient, binnen vijf werkdagen na ontvangst van een hiertoe strekkend verzoek van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, aanvullende zekerheden te overleggen indien zich een aanmerkelijke verslechtering van de kredietwaardigheid, vastgesteld op basis van de onder B1.6 aangeleverde informatie en leidend tot een indeling in een hogere risicocategorie volgens B1.2, voordoeft van de shipper-erkende programmamaverantwoordelijke of aangeslotene met exitcapaciteit direct aangeslotene, een gelieerde partijbedrijf of een garant staande partij, waardoor redelijkerwijs te verwachten is dat de shipper-erkende programmamaverantwoordelijke of aangeslotene met exitcapaciteit direct aangeslotene in mindere mate in staat zal zijn om aan zijn financiële verplichtingen te voldoen of die leidt tot een achteruitgang in de mate waarin de netbeheerder van het landelijk gastransportnet aanspraak kan maken op (een garant staande partij van) de shipper-erkende programmamaverantwoordelijke of aangeslotene met exitcapaciteit direct aangeslotene. Voor dit doel mag de netbeheerder van het landelijk gastransportnet ofwel vooruitbetaling eisen ofwel een aanvullende financiële zekerheden eisen in de vorm van een garantie door een gelieerde onderneming, een bankgarantie, een "Letter of Credit" of een deposito in een vorm die redelijkerwijs acceptabel is voor de netbeheerder van het landelijk gastransportnet als genoemd in B1.4.

Indien de netbeheerder van het landelijk gastransportnet informatie beschikbaar komt, aangeleverd onder B1.6, waaruit blijkt dat er een aanmerkelijke verbetering van de kredietwaardigheid van de shipper of aangeslotene met exitcapaciteit direct aangeslotene heeft plaatsgevonden waardoor deze partij in een lagere risicocategorie volgens B1.2 zal worden ingedeeld en de behoefte aan (een aanvullende) zekerheid (deels) komt te vervallen, zal de netbeheerder van het landelijk gastransportnet shipper of aangeslotene met exitcapaciteit direct aangeslotene toestaan om de verstrekte zekerheden voor dat deel in te trekken.

B1.789 Erkenning LB

Voor een shipper-erkende programmamaverantwoordelijke die wil beschikken over met een erkenning LB zal de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de maandfactuur als genoemd in B1.45 bepalen door de geschatte exitcapaciteit van de shipper-erkende programmamaverantwoordelijke, gebaseerd op de gecontracteerde exitcapaciteit van de shipper-erkende programmamaverantwoordelijke in het voorgaande jaar, te vermenigvuldigen met het gemiddelde tarief op exitpunten verbonden met een regionaal gastransportnet. Als een shipper-erkende programmamaverantwoordelijke in het voorgaande jaar geen exitcapaciteit op exitpunten verbonden met een regionaal gastransportnet had gecontracteerd, zal de netbeheerder van het landelijk gastransportnet €4050.000,- ten laste brengen van de nog bestaande kredietruimte; de netbeheerder van het landelijk gastransportnet zal in dit geval de kredietlimiet van de shipper-erkende programmamaverantwoordelijke ieder kwartaal aanpassen als gevolg van wijzigingen in de gecontracteerde exitcapaciteit op exitpunten verbonden met een regionaal gastransportnet. Dit kan voor de netbeheerder van het landelijk gastrans-

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102346/25; in werking: 10-10-2007.
Voorstel N 2009-278: 05-06-2009 (103275).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
Gew. vst. N 2008-172: 25-06-2008 (102990).
Voorstel N 2009-278: 05-06-2009 (103275).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

Bestluit 101929/49; in werking: 01-07-2006.
Bestluit 102346/25; in werking: 10-10-2007.
Voorstel 2007-3402: 22-05-2007 (102990).
Voorstel N 2009-278: 05-06-2009 (103275).
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

		<p>portnet aanleiding zijn om ingevolge B1.5 aanvullende financiële zekerheid aan de shipper te vragen. De financiële zekerheid dient geldig te zijn vanaf het moment dat de shipper-erkende programmaverantwoordelijke een erkenning LB krijgt tot 2 maanden na intrekking van de erkenning LB.</p>
<p>Besluit 102346/25; in werking: 10-10-2007. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p>	Bijlage 2	Combiflex A en B <u>NieuweNaamFlex</u>
<p>Besluit 102346/25; in werking: 10-10-2007. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p>	B2.1	Deze bijlage beschrijft de flexibilitiediensten Combiflex A en Combiflex B <u>NieuweNaamFlex</u>
<p>Besluit 102346/25; in werking: 10-10-2007. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p>	B2.2	Combiflex A en Combiflex B <u>NieuweNaamFlex</u> kunnen kan worden gecontracteerd per portfolio
<p>Besluit 102346/25; in werking: 10-10-2007. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p>	B2.3	<p><u>Combiflex A</u> <u>NieuweNaamFlex</u></p> <p>Elke eenheid <u>Combiflex A</u> <u>NieuweNaamFlex</u> bestaat uit 1 m³(n, 35,17)/u productiecapaciteit gecombineerd met 1 m³(n, 35,17)/u injectiecapaciteit gecombineerd met 168 m³(n, 35,17) buffervolume.</p> <p><u>Combiflex B</u></p> <p>Elke eenheid <u>Combiflex B</u> bestaat uit 1 m³(n, 35,17)/u productiecapaciteit gecombineerd met 1/3 m³(n,35,17)/u injectiecapaciteit gecombineerd met 168 m³(n,35,17) buffervolume.</p>
<p>Besluit 102346/25; in werking: 10-10-2007. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p>	B2.4	[vervallen] Voor elk uur van de contractperiode van 168 uur (7 opeenvolgende dagen) zal de voorraad positie van de gasbuffer worden berekend.
<p>Besluit 102346/25; in werking: 10-10-2007.</p>	B2.5	Voor injectie geldt dat de grenzen van het gasbuffer volume niet overschrijden kunnen worden rekening houdend met het reeds aanwezige gas .
<p>Besluit 102346/25; in werking: 10-10-2007.</p>	B2.6	Voor productie geldt dat alleen gas dat in de gasbuffer aanwezig is kan onttrokken worden.
<p>Besluit 102346/25; in werking: 10-10-2007. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p>	B2.7	<p>Indien er zowel Combiflex A als Combiflex B binnen een portfolio is gecontracteerd zullen deze gesommeerd worden toegepast.</p> <p><u>De erkende programmaverantwoordelijke dient de gewenste injectie of productie bij GTS bekend te maken d.m.v. een nominatie bericht. Deze nominatie dient binnen de capaciteits- en volume beperkingen te blijven, en tijdig door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet te zijn ontvangen. De nominatie leadtime voor deze dienst is gelijk aan de som van leadtime van het door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet ingekochte product en een periode van 30 minuten.</u></p>
<p>Besluit 102346/25; in werking: 10-10-2007. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p>	B2.8	Bij aanvang van de dienst is de gas voorraad in de gasbuffer zodanig dat de beschikbare injectie tijd en productietijd (bij maximale capaciteit) aan elkaar gelijk zijn. Voor <u>Combiflex A</u> <u>NieuweNaamFlex</u> betekent dit een start volume van ½ x 168 m ³ per gecontracteerde eenheid. Voor Combiflex B betekent dit een startvolume van ¾ x 168 m³ per gecontracteerde eenheid.
<p>Besluit 102346/25; in werking: 10-10-2007. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p>	B2.9	[vervallen] De hoeveelheid onbalans met inzet van Combiflex A en/of Combiflex B wordt als volgt bepaald rekening houdend met artikel B2.3, B2.5 en B2.6:
<p>Besluit 102346/25; in werking: 10-10-2007. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p>	B2.9a	[vervallen] De uurlijkse onbalans, zijnde de overschrijding van de uurlijkse tolerantie, wordt zoveel als mogelijk, verminderd door productie of injectie uit de gasbuffer.
<p>Besluit 102346/25; in werking: 10-10-2007. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p>	B2.9b	<p>[vervallen] Het cumulatieve uurverschil wordt bepaald door het verschil tussen het totaal van entrygas en exitgas gecorrigeerd met de netto hoeveelheid geïnjecteerd of geproduceerd buffergas over het totaal aantal uren van de gasdag tot en met het uur dat het cumulatieve uurverschil wordt bepaald.</p> <p>In het geval het saldo entrygas minus exitgas positief is moet de netto hoeveelheid geïnjecteerd gas in het gasbuffer hiervan worden afgetrokken en de netto hoeveelheid onttrokken gas hierbij worden opgeteld.</p> <p>In het geval het saldo exitgas minus entrygas positief is moet de netto hoeveelheid geïnjecteerd gas in het gasbuffer hierbij worden opgeteld en de netto hoeveelheid onttrokken gas hiervan worden afgetrokken.</p> <p>De cumulatieve onbalans, zijnde de overschrijding van de cumulatieve tolerantie, wordt zoveel als mogelijk verminderd door productie of injectie uit de gasbuffer.</p>
<p>Besluit 102346/25; in werking: 10-10-2007. Besluit 102859_1/16; in werking: 01-01-2009. Voorstel N 2009-303: 30-09-2009</p>	B2.9c	<p>[vervallen] Aan het einde van de gasdag wordt bepaald in hoeverre de dagmarge wordt overschreden. Deze overschrijding wordt in de gasbuffer opgeslagen of eraan onttrokken. Hierbij gelden de volgende restricties:</p> <p>a) de begrenzing van de op dat moment aanwezige combinatie van gas en vrij volume in de gasbuffer;</p> <p>b) ingeval van onttrekking kan maximaal [24m³ x aantal gecontracteerde eenheden Combiflex A en/of B minus de hoeveelheid die netto gedurende de dag is onttrokken] uit de gasbuffer</p>

~~worden gehaald ter vermindering van de dagmargeoverschrijding. Indien er gedurende de dag per saldo gas is geïnjecteerd in de gasbuffer, kan er maximaal $[24\text{m}^3 \times \text{aantal gecontracteerde eenheden Combiflex A en/of B}]$ uit de gasbuffer worden onttrokken ter vermindering van de dagmargeoverschrijding;~~

~~c) ingeval van opslag kan maximaal $[24\text{m}^3 \times \text{aantal gecontracteerde eenheden Combiflex A minus de hoeveelheid die netto gedurende de dag is geïnjecteerd}]$ in de gasbuffer worden opgeslagen ter vermindering van de dagmargeoverschrijding. Indien er gedurende de dag per saldo gas is onttrokken uit de gasbuffer, kan er maximaal $[24\text{m}^3 \times \text{aantal gecontracteerde eenheden Combiflex A}]$ in de gasbuffer worden opgeslagen ter vermindering van de dagmargeoverschrijding;~~

~~d) ingeval van opslag kan maximaal $[8\text{m}^3 \times \text{aantal gecontracteerde eenheden Combiflex B minus de hoeveelheid die netto gedurende de dag is geïnjecteerd}]$ in de gasbuffer worden opgeslagen ter vermindering van de dagmargeoverschrijding. Indien er gedurende de dag per saldo gas is onttrokken uit de gasbuffer, kan er maximaal $[8\text{m}^3 \times \text{aantal gecontracteerde eenheden Combiflex B}]$ in de gasbuffer worden opgeslagen ter vermindering van de dagmargeoverschrijding.~~

Bestluit 102859_1/16; in werking: 01-01-2009.
Voorstel N 2009-303: 30-09-2009

B2.19d

[vervallen] Het cumulatieve uurverschil volgens B2.9b aan het einde van de **gasdag**, voor zover dit binnen de dagmarge valt, wordt zoveel als mogelijk gebruikt om de gasbuffer naar de neutrale positie te sturen.

Bestluit 102346/25; in werking: 10-10-2007.
Bestluit 102859_1/16; in werking: 01-01-2009.

B2.10

Aan het einde van de contractperiode van 168 uur wordt de bufferpositie bepaald. Het verschil met de startpositie wordt verrekend tegen de gemiddelde APX TTF Hi-DAM all day index gasprijs volgens 4.1.4.6 die geldt aan het einde van de periode van 168 uur.